

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-01-25

Diarienummer 0108/22

Handläggare: Laila Einarsson

Telefon: 031-368 48 19

E-post: laila.einarsson@stadsmiljo.goteborg.se

Årsrapport 2022

Förslag till beslut

1. Park- och naturnämnden godkänner park- och naturförvaltningens förslag till årsrapport 2022
2. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2020 att i samband med att nuvarande snöröjningsavtal löper ut, tillsammans med Trafiknämnden och Inköps- och Upphandlingsnämnden, säkerställa att fler aktörer kan vara behjälpliga med snöröjning fullgjort.
3. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2020 att se över förvaltningens underhållsskuld och ta fram en strategi för att arbeta bort eventuella underhållsskulder fullgjort.
4. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2021 att tillsammans med Trafiknämnden ta fram en långsiktig strategi för att värna stadens närhet till vatten fullgjort.
5. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2022 att, i samverkan med Framtiden-koncernen ta ett helhetsgrepp om och prioritera nedskräpningen i stadens särskilt utsatta områden fullgjort.
6. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2021 att utreda förutsättningarna för åretruntbad i den befintliga bassängen i Jubileumsparken samt uppdraget från KF:s budget 2022 att verka för åretruntbad på ett antal badplatser, inklusive kommande jubileumsbadet fullgjort.
7. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2022 att fortsätta samordna åtgärder för att möta Göteborgs råttproblem fullgjort.
8. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2022 att ta fram en plan för att på sikt ersätta eller uppgradera samtliga papperskorgar till så kallade smarta digitala papperskorgar till senast 2025 fullgjort.
9. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2022 att, tillsammans med byggnadsnämnden och Framtidskoncernen, planera och genomföra en satsning på fler och mer attraktiva stråk och naturentréer i stadens särskilt utsatta områden fullgjort.
10. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget 2022 att, tillsammans med byggnadsnämnden, påbörja arbetet att uppgradera Svarte Mosse till stadspark fullgjort.
11. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF:s budget att tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden ta fram en plan för utveckling och lokalisering av fler ytor för spontanidrott fullgjort.
12. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF att följa upp Göteborgs Stads friluftsprogramms måluppfyllelse två gånger under 2018–2025 fullgjort.

13. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF att ta fram och under 2021 genomföra ett åtgärds paket för att möta de brister som framkommer i stadsrevisionens granskning av gaturenhållningen i Göteborg, med målsättningen att klart förbättra standarden på gaturenhållningen och synpunktshanteringen fullgjort
14. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden fullgjort.
15. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker fullgjort.
16. Park och naturnämnden förklarar uppdraget från KF att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23 fullgjort.
17. Park- och naturförvaltningen förklarar kommunstyrelsens hemställan att se över möjligheten att omfördela investeringsmedel för aktuellt projekt utifrån de direktiv som finns i stadens budget för 2021 fullgjort
18. Park och naturnämnden förklarar nämndens egna uppdrag angående åtgärder vid "Plaskis" fullgjort
19. Park och naturnämnden förklarar nämndens egna uppdrag angående dialog och samverkan med allmänheten fullgjort.
20. Park och naturnämnden förklarar nämndens egna uppdrag att i dialog med Göteborgs Lokaler, utreda och återkomma till nämnden med förslag på hur Kyrkbytorget kan utvecklas fullgjort
21. Park- och naturnämnden godkänner förslag till uppföljning av Intern kontrollplan 2022
22. Park- och naturnämnden godkänner förslag till Barnbokslutet 2022
23. Park- och naturnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Tre uppföljningsrapporter med fokus på att sköta, utveckla och förvalta stadens park- och naturområden och medverka och bidra i samhälls- och stadsplanering, utföra uppdrag efter beställning och överenskommelse samt arbetsmarknad, ska lämnas till kommunstyrelsen 2022.

I bilaga 1 redovisas årsrapport 2022 för park- och naturnämnden. årsrapporten följer anvisande dokument som beskriver struktur, innehåll och gemensamma rapportdefinitioner i syfte att skapa en gemensam rapportstruktur som medger jämförbarhet över tid och mellan förvaltningarna i staden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension, utan hänvisar till årsrapport 2022.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension, utan hänvisar till årsrapport 2022.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension, utan hänvisar till årsrapport 2022.

Samverkan

Exempel: Samverkan mellan arbetsgivare och personalorganisationer har skett 2023-02-02 i stadens samverkansgrupp (CSG).

Bilagor

1. Park- och naturnämndens årsrapport 2022
2. Park- och naturnämndens miljörapport 2022
3. Park- och naturnämndens barnbokslut 2022
4. Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll 2022

Ärendet

Nämnden ska godkänna förvaltningens förslag till årsrapport 2022.

Beskrivning av ärendet

Årsrapport 2022 beskriver verksamhetens utveckling under året.

Tre uppföljningsrapporter med fokus på att sköta, utveckla och förvalta stadens park- och naturområden och medverka och bidra i samhälls- och stadsplanering, utföra uppdrag efter beställning och överenskommelse samt arbetsmarknad, ska lämnas till kommunstyrelsen 2022.

I bilaga 1 redovisas årsrapport 2022 för park- och naturnämnden. Uppföljningsrapporten följer anvisande dokument som beskriver struktur, innehåll och gemensamma rapportdefinitioner i syfte att skapa en gemensam rapportstruktur som medger jämförbarhet över tid och mellan förvaltningarna i staden.

Förvaltningens bedömning

Laila Einarsson

Förvaltningscontroller

Maria Wernstål

Ansvarig tjänsteperson

Årsrapport 2022 nämnder

Park- och naturnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling.....	5
2.1.1	Redovisning av resultat	12
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	13
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	14
2.2.1	Organisationsmål	14
2.2.2	Övergripande verksamhetsmål	16
2.2.3	Nämndspecifika mål från KF	16
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	18
3.1	Utveckling inom personalområdet	18
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv	18
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	18
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning	19
3.1.4	Systematiskt arbetsmiljöarbete	20
3.2	Ekonomisk uppföljning.....	20
3.2.1	Analys av årets utfall.....	20
3.2.2	Investeringsredovisning	21
3.2.3	Uppföljning av kapitalkostnader	23
3.2.4	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	24
3.2.5	Uppföljning av erhållna statsbidrag.....	24
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	24
3.3.1	Uppföljning av projekt inom gröna obligationer	24
3.3.2	Kriskommunikation	24
3.3.3	Krisledningsplaner och beredskapsplaner	25
4	Bokslut.....	26
4.1	Sammanfattande analys.....	26
4.2	Resultaträkning.....	26
4.2.1	Notanteckningar.....	27
4.3	Balansräkning.....	29
4.3.1	Notanteckningar.....	31
5	Styrinformation till nämnden	32

5.1	Kommentarer till nämndspecifika och verksamhetsnära mål	32
5.1.1	Tillsammans med civilsamhälle och privata aktörer möjliggörs naturupplevelser, fritid och rekreation samtidigt som den biologiska mångfalden och sammanhängande grönytor värnas	32
5.1.2	Göteborg är en ren och snygg stad.	32
6	Redovisning av nämndens uppdrag	34
6.1	Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (uppdragskolumn).....	34
6.1.1	Budgetuppdrag från KF:s budget 2020.....	34
6.1.2	Budgetuppdrag från KF:s budget 2021.....	35
6.1.3	Budgetuppdrag från KF:s budget 2022.....	37
6.1.4	Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut	49
6.1.5	Hemställan från KS	53
6.2	Redovisning av nämndens uppdrag exkl. KF/KS	53
6.2.1	Uppdrag från Park- och naturnämnden som tilldelats verksamheten utanför budgetbeslut	53
7	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll 2022	57
8	Intern kontrollplan - uppföljning 2022.....	58
9	Barnbokslut 2022	60
10	Park- och naturförvaltningens miljörapport 2022	61
11	Sammanställning av göteborgsförslag.....	62

Bilagor

Bilaga 1: Park- och naturförvaltningens miljörapport för 2022

Bilaga 2: Barnbokslut 2022 (Park- och naturnämnden) (1)

Bilaga 3: Rapport - utvärdering av system för styrning,

1 Sammanfattning

Park- och naturförvaltningen skapar hållbara livsmiljöer i parker, naturområden och stadsrum i Göteborg.

Göteborg är en nära, sammanhållen och robust stad

- där en variation av naturtyper och gröna samband skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald.
- där parker, naturområden och stadsrum bidrar till varierade, jämlika och hälsosamma livsmiljöer.
- där grönstrukturens ekosystemtjänster är värdeskapande och ligger till grund för en hållbar samhällsekonomi

Helårsresultatet för 2022 uppgår till -0,6 mkr vilket motsvarar cirka -0,1 procent av nämndens totala omsättning. Jämfört med föregående år så gick förvaltningen med underskott, men året resultat påverkas negativt vilket förklaras genom högre kostnader för drift och skötsel, vinterhållning samt kostnader kopplat till att förvaltningen avvecklas.

Park- och naturnämnden tog 2022-06-20 beslut om Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad. Syftet med planen är att säkerställa ett aktuellt styrdokument för grönstrategiska frågor som är kopplat till den nya översiktsplanen, miljö- och klimatprogrammet och program för jämlik stad. Grönplanen ska vara ett relevant underlag som vägleder hela Staden i planerings-, investerings- och driftskeden.

26 augusti invigdes den första permanenta etappen av Jubileumsparken i Frihamnen, Göteborgs femte utflyktslekplats. Parken är ett resultat av göteborgarnas önskemål om grönområden och att komma närmare vattnet inför Göteborgs 400-årsjubileum och inför byggandet av Älvstaden.

Från och med 1 januari 2022 har park- och naturförvaltningen en ny överenskommelse med arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen kring antal platser inom lagverksamheten. En utökning från 170 till 250 platser är beställd dock har arbetsmarknad- och vuxenutbildningen hittills inte fyllt platserna. I september var 131 platser besatta.

Under sommarmånaderna var det många besökare i parker naturområden och badplatser och många evenemang genomfördes på förvaltningens ytor. Trots detta fungerade skräpshantering väl. Få klagomål från allmänheten och ingen medial uppmärksamhet om dålig städning. Detta tack vare ett fördjupat samarbete mellan avdelningar internt och en ökning av feriearbetare som städar.

Under hösten avsattes mycket tid och resurser för den nya organisationen för stadsutveckling som trädde i kraft 1 januari 2023. Fokus har varit planering och förberedelser av olika insatser för att ge den nya organisationen underlag.

Resultatet för HME (medarbetarengagemang) har ökat med 1 enhet under 2022 från 74 till 75, där delindex ledarskap stod för höjningen, detta trots stort fokus på ny organisation för stadsutveckling som för många medarbetare i förvaltningen inneburit både högre arbetsbelastning och till viss del oro.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de ekologiska värdena tillvaratas och främjas

Förvaltningen har ett ansvar för att säkerställa att Göteborg ska vara en nära och grön stad med ett rikt växt- och djurliv, där ekosystemens tjänster tas tillvara. Det har förvaltningen omhändertagit genom ett kontinuerligt arbete med att utveckla, underhålla och sköta de gröna och blå ytor så att ekologiska värden tillvaratas och främjas.

Förvaltningen har medverkat aktivt tillsammans med berörda förvaltningar i arbetet med att slutföra en ny översiktsplan med fördjupningar för centrala Göteborg och Högsbo-Frölunda. Detta strategiska dokument belyser bland annat hur de gröna strukturerna ska bevaras och utvecklas i en växande stad, där Alléstråket i Kungsparken och Linnéplatsen är några exempel på specifika platser där flera skilda intressen och markanspråk ska samordnas.

I arbetet med att värna biologisk mångfald är en väsentlig del att bekämpa de invasiva arterna som finns spridda i hela kommunen, där staden förvaltar hälften av kommunens totala yta. Förvaltningen har i verksamhetsnominering för 2023 lyft behovet av samordning och ökade kommunala resurser för att möta nuvarande och kommande lagkrav för invasiva arter.

I arbetet för hållbarhet och biologisk mångfald fortsätter förvaltningens arbete med ändrad skötsel så att slåttertor bättre ska motsvara ängsmark vilket ger ökad blomning på gräsytor som gör livsmiljön mer gynnsam för insekter. En inventering av träden i Kungsparken har genomförts under hösten. Insamlade data liksom resultaten från testarenan skapar ett underlag för planering av skötsel av träd på stadens mark och även underlag för att kunna välja sorter av träd som skapar en variation och ökar den biologiska mångfalden i staden.

Förvaltning och utveckling av naturområden är avgörande för att främja biologisk mångfald genom naturvårdande åtgärder. Røjning av hedmark i Västra Lindås har utförts under hösten. Förvaltningen har återkommande lyft riskerna för den biologiska mångfalden och specifikt den hotade arten mindre hackspett vid avverkning av skogsområden. Biotopförbättringsprojekt genom restaurering av våtmarker och fiskvårdande åtgärder är andra exempel på åtgärder som förbättrar förutsättningarna för en ökad biologisk mångfald.

Förvaltningens arbetsmarknadslag bidrar till måluppfyllelsen genom att den kvalitetshöjande skötseln genomförs så att de ekologiska värdena tillvaratas och främjas. En stor del av arbetet som arbetsmarknadslagen utför är røjning och gallring i naturområden, vilket görs för att bevara viktiga arter, att låta död ved finnas kvar i naturen och ta om hand invasiva arter.

Göteborgs nya kommunala naturreservat i Stora Amundön och Billdals Skärgård har bildats för att säkerställa områdets stora natur-, kultur- och friluftslivsvärden och det förvaltas av förvaltningens naturenhet.

Förslaget till kommunalt naturreservat i Lärjeåns dalgång är nu ute på samråd efter flera års arbete och planeras att antas under 2023. Det kommer att bli det till ytan näst största naturreservatet i Göteborg efter Vättlefjäll, som det också kommer att

sammanbindas med. Syftet med reservatet är att bevara och utveckla det värdefulla tätortsnära ravinlandskapet med höga naturvärden liksom friluftslivs- och kulturvärden. Reservatet omfattar även naturtyper och arter som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000.

I Slottsskogen och Trädgårdsföreningen pågår en inventering av vilda pollinatörer och kartläggning hur parkernas ytor kan utvecklas och förbättras för att främja dessa. Arbetet sker inom ramen för ett LONA-projekt tillsammans med Göteborgs botaniska trädgård och Göteborgs universitet. Under den nationellt anordnade pollineringsveckan genomfördes även aktiviteter, samtal och föreläsningar för allmänheten på temat biologisk mångfald.

Tema havsmiljön uppmärksammades under Västerhavsveckan i augusti där förvaltningen genomförde uppskattade aktiviteter på en rad platser i staden med syftet att öka förståelse för hur havet påverkas av människan, på lekplatsen Plikta, Byggleken i Biskopsgården, Bondegårdet, Hammarparken, Positivet, Passalen och Askimbadet.

Förvaltningen övergår succesivt till fossilfria fordon. Beställning av fordon som drivs med fossilfria bränslen är genomförd. Andelen tankningar med förnybart bränsle, så som HVO landar på 85 procent, vilket är en ökning med 40 procent sedan föregående års mätningar. Projekt för att utveckla ett bokningssystem för avdelningens maskiner och fordon är i förstudiefas. Nyttoeffekterna förväntas resultera i ökade nyttjandegrad av verksamhetens maskiner och bilar samt en minskad miljö -och klimatpåverkan då färre bilar köps in.

Förvaltningen fortsätter att minska miljö och klimatpåverkan genom att hitta nya tillvägagångssätt och innovationer för att främja de ekologiska värdena i staden. I Bergsjödalen pågår utvecklingen av ett projekt vars syfte är att återvinna sten och sopflis som sopats upp från stadens gator och torg. Materialet återanvänds därefter vid anläggning av nya projekt i staden. I dagsläget har över 1000-ton sten- och sopmassor återvunnits. Ambitionen är att också återvinna överbyggnadsmaterial så som asfalt och krossmaterial som i sin tur kommer att nyttjas vid anläggning av ex nya vägar.

Avdelning arbetsmarknad tillhandahåller ett förråd för övriga förvaltningen. Till förrådet köps endast miljögodkända kemikalier in och bidrar därmed till den övergripande styrningen av förvaltningens kemikalieinköp. Målet är att det inte ska ske några inköp av hormonstörande eller cancerframkallande ämnen. Avdelningen hyr även ut arbetsmaskiner till övriga förvaltningen. Antalet batteridrivna arbetsmaskiner som finns för uthyrning utökas löpande och maskiner med omfattande reparationsbehov byts ut mot ett fossilfritt alternativ.

Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de offentliga platserna bidrar till ett rikt och hälsosamt liv

För att kunna bidra till en hållbar användning av stadens parker, naturområden och stadsrum och ha ett bra planeringsunderlag i stadens plan-och investeringsprocesser samt i förvaltningens upprustningsprojekt, tar förvaltningen fram egna utredningar som grönstrukturutredningar, stadsdelsvisa grönplaner och parkutvecklingsplaner.

Det stora bostadsbyggande som pågår nu ställer stora krav på att tillskapa tillräckligt med offentlig friyta och allmän plats för att tillgodose göteborgarnas behov av naturområden och parker. Förvaltningen fortsätter att bidra med sin kunskap och kompetens i dessa processer för att åstadkomma en hållbar stadsutveckling ur både ett socialt och ett ekologiskt perspektiv. Samnyttjan av offentlig plats, framför allt med förskola, är en svår avvägning och har i genomförande- och förvaltarskedet visat sig vara komplext och genererat negativa

konsekvenser för såväl barnen, verksamheten som allmänheten. Dessutom försvårar det möjligheten att anlägga grönytor, till förmån för hårdgjorda ytor.

Förvaltningen arbetar för att tillhandahålla och tillgängliggöra attraktiva och variationsrika platser för stadens alla människor. I arbetet med att sköta olika ytor för fysisk aktivitet fokuserar förvaltningen i år på friluftsbad, vandrings- och cykelleder och utegym. I nya parker ska universell utformning alltid tillämpas vilket innebär att miljön redan från början utformas så att den kan användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av senare anpassning eller specialutformning.

Insatser har fortsatt under hösten kring kommunikationen till göteborgare och besökare via den skyltinformation som finns på plats i utemiljöerna, på utegym, lekplatser, badplatser, i parker och naturområden. Arbeta pågår i Slottsskogen och Trädgårdsföreningen med att ta fram ett skyltprogram med orienteringskartor, entréskyltar, vägvisning och tillfällig information för parkerna. Tillgänglighet och jämlikhet är viktiga aspekter i det här arbetet.

Förvaltningen har deltagit i stadsbyggnadskontorets arbete med att utforma skydd för Slottsskogen i form av ett kulturresevat som ska definiera de långsiktiga förutsättningarna för en av stadens största och viktigaste stadsparker. Det finns idag många förslag och pågående diskussioner hur mark inom Slottsskogen och i dess närområde ska kunna användas vilket kräver väl avvägda bedömningar och prioriteringar för att bevara och utveckla de hållbara livsmiljöerna i detta tätbebyggda område.

Förvaltningen fortsätter utveckla arbetssätt för att få kunskapsunderlag om göteborgarens behov genom interaktiva och fysiska enkätintervjuer med boende och besökare. Sedan i somras är skyltar med mobilt avläsningsbara QR-koder uppsatta i park-, bad- och naturmiljöer för att göteborgare och besökare ska kunna ge synpunkter på våra miljöer och vår servicenivå. De digitala resultatsammanställningarna medger många möjliga analyser och ger värdefulla kunskaper för förvaltningens fortsatta arbete.

Sommarmånaderna innebar mycket stora besöksströmmar till Slottsskogen och Trädgårdsföreningen, Palmhuset hade 192 000 besökare under sommaren juni-augusti jämfört med 120 000 besökare 2019, innan pandemin. 57 000 personer sammanlagt besökte Trädgårdsföreningens sju sommarkonserter. 2022 blir sammantaget ett rekordår för Trädgårdsföreningen. Under 2022 har parken haft nästan 3 miljoner besökare.

Musikfestivalen Way out West återkom till Slottsskogen och noterade det hittills högsta antalet besökare under en dag, 50 000 personer. Totalt hade festivalen ca 85 000 besökare under de tre dagar den pågick. Även Barnens zoo och ponnyridningen återupptogs i år och har varit mycket välbesökta. Slottsskogen är en park som nyttjas av många aktörer för större och mindre evenemang, såväl idrottsrelaterade som kulturevenemang. Många samlingar som kick-offer, avslutningar, friluftsdagar, uppstarter på högskolor mm pågår under sommarhalvåret.

Förvaltningen fortsätter genomföra och kommunicera projekt där göteborgarna är delaktiga. Under sommaren genomfördes platsskapande åtgärd på Munkebäckstorget för att tillgodose dagens behov i väntan på permanent upprustning av torget som mötesplats, utformningen baseras på önskemål från invånare och verksamheter om sittplatser, grönska och något för barn. Ett stadsdelsutvecklande integrationsprojekt fortsätter där gångtunnlar och gångbroar utsmyckas med mosaik framtagen av skolbarn och boende i Tynnered, Biskopsgården och Bergsjön, projektet skall främja tillhörighetskänslan och inspirera till engagemang i att kunna påverka sitt närområde. Förvaltningen har i

samarbete med Poseidon utvecklat Adventsparken i Kortedala utifrån behov som framkommit på trygghetsvandringar, bland annat bidrar förvaltningen med utegym, planteringar, mötesplatser samt rustar upp bollplanen.

Förvaltningen arbetar för att öka både trygghet och jämlikhet i staden. Bland annat genom samverkan med kommunala och privata aktörer i NU-åtgärderna inom ramen för programmet för Jämlik Stad, målområde Hållbara och jämlika livsmiljöer. Det innebär prioriterade åtgärder i den fysiska miljön med fokus på ökad trygghet på kort och medellång sikt, under 2022 med fortsatt fokus i områdena Bergsjön, Biskopsgården, Lövgärdet, Hjällbo, Hammarkullen, Gårdsten och delar av Tynnered. Därtill har förvaltningen i år gjort en prioritering på platsen Krumeluren i Backa på Hisingen då både polis och socialförvaltningen Hisingen vittnar om en större otrygghetsproblematik i området. Nytt utegym, boulebana, sittplatser, träd och pergola har färdigställts innan sommaren. En medborgardialog har att genomförts under hösten angående en aktivitetsyta i Gärdsås, Bergsjön, där en grusplan och multisportplan har potential att utvecklas till en generationsöverskridande mötesplats för olika typer av aktiviteter. Samarbete sker med Bergsjön 2031 som är en plattform för samverkan mellan fastighetsägare.

Trädgårdsföreningen har etablerat samarbete med en anpassad gymnasieskola (Stora Holms gymnasiesärskola) som kommer att bedriva undervisning och praktik i parken för en grupp elever läsåret 2022/2023. Utbildningen är inriktad mot trädgård där eleverna kan bidra till kvaliteten i omhändertagandet av parken och samtidigt ges eleverna möjlighet att vara i en annan miljö än skolans, vilket i bidrar till en förberedelse för arbetsmarknaden.

Förvaltningen arbetar även med uppdraget att utöka antalet bemannade platser i staden för att öka tryggheten i utsatta områden. I år har bland annat tillförts odlingsytor på Byggleken i Biskopsgården för att fler ska ha praktiska möjligheter att lära sig om biologisk mångfald och pollinatörer. Därtill ska byggnationen av Hjällbo Parklek ha påbörjats under hösten, detta tillskott är särskilt viktigt i området då det råder generell brist på både områdeslekplats och stadsdelslekplats, gestaltningen av Hjällbo Parklek grundar sig i tidigare dialoger med barn i området och kommer bli den sjunde bemannade platsen i Göteborg. Finansieringen av bemanning sker till stor del i samarbete med bostadsbolag.

Olika trygghetsskapande åtgärder sker kontinuerligt även i stadens stora parker, bland annat kring belysningsfrågor. Trädgårdsföreningen t ex används i hög grad även årets mörka månader och ett arbete pågår med att renovera och utöka belysningen i parken.

På grund av det stora och ökande antalet besökare i Trädgårdsföreningen de senaste åren och en otrygghet särskilt runt toaletterna i parken finns stationära vakter på plats under sommaren. Sedan 2021 är en av vakterna en ordningsvakt, något som möjliggjorts av att parken är ett permanent LOV 3-område.

Säsongsanställda badplatsvärdar håller badplatserna rena från skräp och tång samt sköter grönytor och toaletter under badsäsongen. Övrig tid på året sköts badplatserna i huvudsak av arbetsmarknadslagen. Med start i år är bemanningen utökad med en heltidsanställd person som under sommarsäsongen samordnar badplatsvärdarna. Verksamheten har infört en så kallad mellansäsong som innebär att badplatserna även bemannas extra från april till september. Extra åtgärder som genomförts i år för minskad nedskräpning är att papperskorgar ersatts med containers där det är mycket skräp.

Förvaltningen har tagit emot ca 400 ferieungdomar under årets lovperioder. På sommarlovet har 300 av dem arbetat med kvalitetshöjande arbetsinsatser runt om hela Göteborg genom att plocka skräp, rensa ogräs, bekämpa invasiva arter, skärpmätning, delta på event och målat fågelholkar.

Som ett led i att skapa hållbara livsmiljöer och tillgängliga mötesplatser bidrar arbetsmarknadslagen till måluppfyllelsen genom att utföra kvalitetshöjande insatser. Dessa insatser genomförs inom bland annat trygghetsskapande skötsel, kompletterande skötsel i friluftsområden, underhåll av utrustning, utsättning av naturtoaletter och iläggning av bryggor inför kommande sommarsäsong. Avdelningen samverkar löpande med beställarna kring insatser som gör offentliga platser åtkomlig för stadens medborgare och samtidigt ger bra förutsättningar för arbetsrehabilitering för deltagare med arbetsmarknadsanställningar. Samverkan har hittills resulterat i implementering av ett nytt arbetssätt kring arbetsmarknadslagen och badplatser.

För att bidra till att Göteborg är en ren och snygg stad har förvaltningen startat två nya arbetsmarknadslag - ett för trafikkontoret och ett för parkenheten med fokus på Hisingen/Biskopsgården och uppdraget städ i utsatta områden. Målet med att starta fyra nya arbetslag under året har därmed inte uppnåtts. Förutsättningar för att uppnå målet finns inte idag vilket orsakas av svårigheter för arbetsmarknad och vuxenutbildning (arbvux) avseende rekrytering av deltagare.

I samband med starten av de två nya lagen har utvecklingspotential identifierats hur arbetsmarknadslagen som kvalitetshöjande komplement kan skapa bättre helhetsresultat i samarbete med ordinarie skötselverksamhet. Dialog och möten pågår för att fortsätta hitta områden och rehabiliterande arbetsuppgifter som också skapar mervärde i olika stadsdelar.

Förvaltningen arbetar effektivt, hållbart och ändamålsenligt vid skötsel, underhåll och anläggningsarbeten

Förvaltningen arbetar aktivt med att utveckla sin kompetens för att vara en professionell beställare i de anläggningsarbeten som genomförs och för att kunna genomföra aktuella projekt med god kvalitet och hushållning med ekonomiska medel och resurser.

I förvaltningens samverkan med andra förvaltningar i staden som genomför anläggningsprojekt används och utvecklas en gemensam projektmetodik och ett gemensamt projektledningssystem. Samtliga förvaltningar har begränsade planeringsresurser och strävar efter att samnyttja dem på bästa sätt till exempel genom att en förvaltning kan ansvara för projektledarskapet även åt andra förvaltningar när ett exploateringsprojekt ska byggas ut.

Långsiktiga perspektiv, proaktiva insatser, ny teknik och digitalisering möjliggör en mer effektiv och behovsstyrd skötsel. Under 2022 har ett stort fokus legat på förbättrade arbetssätt för renhållning.

Förvaltningen får allt fler ytor att förvalta samtidigt som platserna används i allt större utsträckning. Det är en positiv utveckling men som samtidigt ger ökat slitage och ökad nedskräpning i parker- och naturområden. För bibehållen ambitionsnivå i staden avseende drift, skötsel och underhåll behövs utökade resurser, vilket förvaltningen lyft i verksamhetsnomineringar de senaste åren.

Satsningen på renhållning innefattar att etablera arbetssätt för förebyggande skräp- och skadedjurshantering över hela staden, med extra fokus på särskilt utsatta områden, där förvaltningen har initierat nätverk och samverkan med berörda förvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare.

Digitalisering är en central del för att uppnå mer effektiv och hållbar skötsel av gröna ytor, till exempel genom behovsstyrd bevattning beräknas en avsevärd minskning av mängden vatten, även minskade CO2-utsläpp i form av minskade transporter och minskade kostnader. Förvaltningen kan utifrån sensordata utforma nya arbetssätt i övergången till behovsstyrd skötsel, även identifiera vilka stadsmiljöer som passar för olika trädsorter. I nuläget pågår försök med ett 10-tal

sensorer och ca 100 träd i etableringsfas i testbädden vid Marieholmsförbindelsen.

Under 2022 har det skett ett kvalitetssprång för att öka det upplevda omhändertagandet av Slottsskogen. Ett viktigt område är ökad renhållning, främst på eftermiddagar, kvällar och helger, liksom bättre möjligheter för besökarna att sortera och slänga sitt skräp genom ett antal nya skräpsorteringsstationer. Arbete med reparationer av bord, bänkar och andra fasta installationer har intensifierats. Att sköta parken så att den upplevs omhändertagen kräver ständigt pågående insatser då parken är stor och har många olika miljöer. Förvaltningen bedömer att den pågående satsningen i Slottsskogen faller väl ut, till exempel har städinsatserna skett på en nivå så att parken kunnat hållas renare än tidigare år. Utöver renhållning bidrar bemanning kvällstid i Slottsskogen till en ökad trygghet.

Utvecklingsarbete har bidragit till en effektiv och ändamålsenlig egenregiverksamhet. Sommaren har generellt avlöp väl när det gäller skräphanteringen på förvaltningens ytor, parker, badplatser och naturområden. Det har varit få klagomål från allmänheten och ingen medial uppmärksamhet om otillräcklig städning. Genom en välplanerad bemanning samt mottagning av 400 ferieungdomar och god kontinuitet i skötsel och drift har staden varit ren och välskött.

Projektet för utveckling av vinterväghållningen i egen regi Centrum är under genomförande. Medarbetare har rekryterats och utbildats, maskinparken utökats och rutter planerats. Projektet medför en ökad intern kompetens inom vinterväghållning vilket innebär att personalresurserna kan bemannas mer effektivt, året runt. Vidare kommer även avdelningens maskinpark anpassas och utökas, vilket möjliggör en ökad flexibilitet och trygghet vid händelse av kris och/eller om en entreprenör inte skulle klara sitt uppdrag inom stadens övriga delar.

Avdelningen har sedan en tid arbetat med att digitalisera moment inom skötselverksamheten vilket resulterat i en mer effektiv, hållbar och ändamålsenlig skötsel och att inkomna klagomål och avvikelser minskat med 42 % det senaste året.

Arbetsmarknadsavdelningen under året arbetat med att höja kompetensen inom verksamheten. Samtliga arbetsledare och andra nyckelfunktioner har under våren genomgått utbildningen arbete på väg (APV). Utbildningens syfte är att säkerställa rätt kunskap för att kunna arbeta säkert i trafikerade miljö. Utbildningsinsatsen möjliggör nya typer av kvalitetshöjande uppdrag.

Förvaltningen ökar förutsättningarna för personer i arbetsmarknadsinsatser att närma sig den öppna arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsverksamhet fortsätter vara en betydande del i stadens arbete för ökad sysselsättning och spelar en avgörande roll för personer som varit borta från arbetsmarknaden under längre tid eller ännu inte kommit in. Under årets första halvår har målet om att 25% av de som slutar i verksamheten ska gå till arbete eller studier uppnåtts.

Överenskommelsen mellan park- och naturförvaltningen och arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen (arbvux) 2022 innebär en utökning av lagverksamheten från 170 platser till 200 samt en möjlig ytterligare succesiv ökning av platser i samverkan med kompetenscenter upp till 250. I september var det 131 personer med olika ärendetyper inne i verksamheten därefter har det kommit ett stort inflöde med nya deltagare och i december är 190 personer i verksamheten. På grund av det låga antalet deltagare under en så lång period av året har avdelningen enbart startat två av de fyra planerade nya lagen.

För att bidra till ett ökat inflöde har representanter från förvaltningen deltagit på informationsmöten för handläggare och deltagare på arbetsförmedlingen

tillsammans med arbvux. Detta har varit framgångsrikt och återkopplingen från arbvux är att fler deltagare har visat intresse att arbeta i lagverksamheten. Verksamheten arbetar också aktivt med att öka antalet kvinnor inom verksamheten. Bland annat planeras studiebesök tillsammans med arbvux och arbetsförmedlingen under hösten för kvinnor som är intresserade av att arbeta inom området.

Under året har ett nytt projekt startat för personer som har varit långtidsarbetslösa, i samarbete med socialförvaltningen, park- och naturförvaltningen och arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen, kallat Ponsjo (Park- och natur, Socialtjänst, Jobb). Projektet syftar till att fler personer med försörjningsstöd som står utan sysselsättning erhåller rehabiliterande insatser inom ramen för park- och naturs lagverksamhet. Hittills har projektet varit lyckosamt och 70 procent av deltagarna har gått vidare efter introduktionen och fått en arbetsmarknadsanställning. Fyra nya starter inom ramen för projektet planeras våren 2023.

Arbetsmarknad har haft bristfälliga lokaler på flera platser under lång tid. Arbetet för att hitta nya lokaler har resulterat i att en större lokal kommer att hyras in i området Stora Holm. Där kommer flera arbetslag att rymmas vilket också förbättrar arbetsmiljön för arbetstagarna och medarbetarna. Anpassningar i lokalen pågår och den förväntas tas i bruk i januari 2023.

Arbetsmarknadsavdelningen har kontinuerliga dialoger med arbvux vilket resulterat i en rutin och i ett arbetssätt om hur förvaltningarna ska arbeta gemensamt med den individuella planeringen för arbetstagarna.

Arbetsledare är en befattning som är svårrekryterad på grund av den tre-delade kompetens som krävs; ledarerfarenheter, teknisk/praktisk kompetens samt arbetsrehabiliterande erfarenheter och kompetenser.

Förvaltningen är en tillförlitlig och flexibel aktör som i samverkan med andra utför samhällsviktiga funktioner?

Förvaltningens arbete inom stadsplaneringen bidrar till att skapa goda förutsättningar för att kunna omhänderta dagvatten och skyfall i anslutning till förvaltningens mark. Samnyttjande av mark mellan dagvattenhantering och allmän plats kan ge positiva effekter under rätt förutsättningar även om det skapar ett ökat tryck och slitage på den begränsade mark som finns tillgänglig för allmänheten. Den nyligen färdigställda Maskinparken på Lindholmen och den nya Opalparken som börjat byggas är exempel på platser där skyfallshantering har integrerats i gestaltningen.

Förvaltningen medverkar även i stadens arbete med högvattenskydd där berörda förvaltningar och bolag samordnar arbetet med att utreda planering, finansiering och genomförande av högvattenskydd längs älvstränderna under de kommande åren. Park- och naturförvaltningens projekt vid Packhuskajen är ett av de första projekten i staden där högvattenskydd anläggs.

Beredskapsplan för oljesanering är uppdaterad med en åtgärdsplan över hur förvaltningen agerar när information om eventuell oljeolycka kommer in. Även en riskhanteringsplan samt uppdatering av kontaktlistor är gjord. Beredskapsplanen för oljesanering ingår i förvaltningens beredskapsöversyn.

Under året har två fall av oljeutsläpp hanterats, dessa har främst berört kranskommunerna i det akuta skedet. Förvaltningens naturenhet är dock alltid involverad vid de stora pådrag som dras i gång vid utsläpp i våra farvatten, där även Länsstyrelsen, Kustbevakningen och räddningstjänst med flera ingår. En stärkt beredskap i staden kan komma att behövas på grund av ökade risker med fler fartyg och då även plaster och plastpellets börjat likställas med oljeutsläpp.

Förvaltningen är en viktig aktör i stadens beredskapsorganisation då den kan tillhandahålla vissa beredskapsfordon och avstängningsmaterial som kan nyttjas av staden vid behov i olika krissituationer. Dessutom sköts också underhåll och funktion av Hisingsbron samt Marieholms bron. Vidare har förvaltningen ständigt en chef, en elektriker samt jourhavande funktionsunderhåll i beredskap för att kunna hantera exempelvis extrema vädersituationer samt för att bevaka och reglera höga vattenflöden.

Förvaltningens maskinpark kommer att anpassas och utökas, vilket möjliggör en ökad flexibilitet och beredskap vid händelse av kris och/eller om en entreprenör inte skulle klara sitt uppdrag inom stadens övriga delar. Förvaltningen har också möjlighet att förvara och lagerhålla beredskap- och krismaterial, exempelvis större utrustning så som pumpar och bränsletankar.

2.1.1 Redovisning av resultat

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Antal hektar mark där park- och natur förvaltningen har bete	187	187	187
Parkyta m2/invånare	28	28	28
Andel bostäder som har =500 meter till offentlig lekplats=	52	52	52
Andel bostäder som har =300 meter till bostadsnära park eller natur =0,2ha	50	50	50
Andel avslutade deltagare som går vidare till arbete eller studier	17%	17%	33%
Antal snöpådrag	*	7	2
Antal beredskapstimmar	*	40 450	66 637

Den stora ökningen av antalet beredskapstimmar beror på utökad vinterberedskap i egen regi.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	2020	2021	2022
Bruttokostnader	-761,8	-816,8	-783,7
Bruttointäkter	472,5	476,1	429,6
Antal årsarbetare arbetad tid	416,9	464,3	484,8

Antalet årsarbetare har ökat under året i förvaltningen med 20, 5 tjänster av flera olika skäl. Drygt 7 tjänster har ökats på lednings- och stödfunktionerna bland annat som förstärkning för att fullgöra de extra arbetsuppgifter inom HR-, Ekonomi och Ledning och styrning som har varit nödvändiga att genomföra inför uppstart av nya förvaltningar. Övriga tjänster är inom utförarverksamhet med förstärkning av personal inom parkenheten och Slottsskogen, arbetsmarknadsavdelningen och skötsel och anläggning för att bl. a öka skötseln av våra ytor.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Ny organisation för stadsutveckling (NOS)
Orsak till att avvikelsen uppstått

Konsekvenser för de verksamheten är till för
Hög arbetsbelastning för vissa medarbetare och chefer
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Arbetet med NOS gick efter sommaren i en fas som ställde stora krav på både medarbetare och chefer, eftersom planering och uppbyggnad av de nya förvaltningarna hanterades parallellt med det ordinarie arbetet. Särskilt stor påverkan var det för de medarbetare och chefer som arbetar med bägge av dessa uppdrag.
Ekonomiska konsekvenser
Vidtagna åtgärder
Kontinuerlig dialog mellan chef och medarbetare
Ökade kostnader på grund av höga energikostnader samt risk för elavstängning
Orsak till att avvikelse uppstått
Ökade kostnader för drivmedel och anläggningsmaterial.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Kostnadsökning och svårigheter att få fram material till pågående- och planerade projekt.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Försening av pågående projekt och senareläggning av planerade projekt. Vilket medför svårigheter med prioritering och planering.
Ekonomiska konsekvenser
Kostnadsökningar i projekten
Vidtagna åtgärder
Dialog med leverantörer för att hantera uppkomna situationer. Arbetsgrupp har tagit fram möjliga elbesparingsåtgärder samt förberett organisationen på en eventuell elavstängning
Uppdrag att iordningställa och initialt bemanna och drifta evakueringsplatser för flyktingar som kommer till Sverige på grund av Ryssland invasion av Ukraina
Orsak till att avvikelse uppstått
Behov av att snabbt anordna evakueringsplatser för flyktingar från Ukraina
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Då chefer och medarbetare under ett par veckors tid fått ställa om till andra arbetsuppgifter har vissa andra arbetsuppgifter fått skjutas upp.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Medarbetare och chefer har snabbt ställt om till andra arbetsuppgifter, för vissa har det inneburit en ökad arbetsbelastning
Ekonomiska konsekvenser
Förvaltningen har fått ersättning för alla omkostnader gällande iordningställande av evakueringsplatser

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Organisationsmål

2.2.1.1 Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent

Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser				
Indikator - Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	114	115		101

Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheten

Nämnden har verkat för en god ekonomisk hushållning genom att ta del av de ekonomiska rapporter samt följt stadens processer när det kommer till de ekonomiska uppföljningarna.

2.2.1.2 Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor				
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	79	78	?	81
Utfall/mål för nämnden	74	74	75	74

Resultatet för HME har ökat med 1 enhet under 2022 från 74 till 75, där delindex ledarskap stod för höjningen. Även HME för chefer har ökat från 76 till 78 där både delindex motivation och styrning har bidragit till höjningen.

2022 har präglats av uppbyggnaden av den nya stadsutvecklingsorganisationen. Chefer och medarbetare i park- och naturförvaltningen har dels arbetat med sitt uppdrag i den befintliga organisationen, dels i olika delprojekt inom ramen för NOS-projektet (Ny organisation stadsutveckling). Många av avdelningscheferna har fått nya uppdrag som avdelningschefer i någon av de fyra nya förvaltningarna: stadsbyggnadsförvaltningen, exploateringsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen. I slutet av oktober 2022 fick samtliga medarbetarna sin placering i den nya organisationen. I syfte att stödja förändringsarbete genomförde förvaltningen gemensamma utbildningsinsatser under våren 2022 i förändringsledning och hur det är att leda i förändring, drygt 150 chefer, kommunikatörer/HR-specialister har deltagit samt fackliga förtroendevalda har även de blivit erbjudna att delta.

Som vid alla större förändringar så reagerar chefer och medarbetare olika beroende på hur mycket de blir direkt eller indirekt påverkade av förändringen. Naturliga

reaktioner av sorg, ilska, apati, acceptans, förhandling och omställning till det nya sker parallellt i organisationen och påverkar upplevelsen, men som kan ses i medarbetar- och chefsenkätens resultat som har genomfördes i november/december, så har förvaltningen på en övergripande nivå lyckats bibehålla tidigare resultat. Engagemanget har varit högt från verksamheten och lednings- och stödfunktionerna i att delta i olika arbets- och projektgrupper i syfte att förbereda allt som behöver vara på plats i början på året. Trots detta har förvaltningen genomfört ordinarie arbetsmiljöronder, samverkansmöten och har systematiskt arbetat med att avsluta ärenden i personalsystemen. Det har varit genomgående en hög arbetsbelastning under hösten och övertids- och flexsaldon har stigit inom vissa funktioner och roller som har varit kritiska för NOS-projektet som t e x inom ekonomi, HR, IT, administration och för vissa chefer.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor				
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt				
	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Utfall/mål för staden	9,6	8,6	?	8,1
Utfall/mål för nämnden	7,8	7,1	7,1*	7

* Siffran för 2022 avser sjukfrånvaro t om november 2022.

2022 inleddes med en omfattande smittspridning och testning av Covid-smitta där många medarbetare var sjuka och hemma och förvaltningen hade mellan 9,5 - 10,5 % sjukfrånvaro på avdelningar där man inte har möjlighet med flexibelt arbetssätt utan utför kroppsarbete och har befunnit sig på plats. Under slutet av första kvartalet togs restriktionerna bort och vår- och sommarsäsongen startade och smittspridningen och sjukfrånvaron sjönk. Indikationer visar att smittan ökar igen och att andra virus är i omlopp. Under det sista kvartalet har smittorna ökat igen i samhället och med både vanliga influensa-virus och covid, vilket har lett till en ökad sjukfrånvaro under slutet av oktober, november och december. Tack vare att förvaltningen har tränat under pandemin med att ha ett flexibelt arbetssätt så kan mycket av den planerade verksamheten ändå genomföras utan alltför mycket påverkan genom att t ex ha renodlat digitala möten eller hybridmöten. I samband med den organisatoriska arbetsmiljöronden under våren diskuterade man även NOS-projektets påverkan på arbetssituationen, men på en övergripande nivå har det inte varit några tecken på ökad sjukfrånvaro pga. hög arbetsbelastning. Det skiljer dock mycket mellan avdelningarna inom förvaltningen, där avdelningarna med tjänstepersoner har en lägre sjukfrånvaro 1,5 - 7,5 % till de avdelningar med mer kollektivanställd personal ligger högre mellan 8,6 - 10,3%. Korttids frånvaro dag 1-14 3,2% står för medan långtidsfrånvaron står för 3,9%.

2.2.2 Övergripande verksamhetsmål

2.2.2.1 Göteborg byggs attraktivt, tätt och varierat

Måluppfyllelse

■ God

Målet har tagits om hand i grunduppdraget, främst i målen
Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de ekologiska värdena tillvaratas och främjas
Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de offentliga platserna bidrar till ett rikt och hälsosamt liv

2.2.2.2 Göteborg tar ansvar för kommande generationers livskvalitet

Måluppfyllelse

■ God

Målet har tagits om hand i nämndens grunduppdrag, främst i målen: Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de ekologiska värdena tillvaratas och främjas
Förvaltningens arbete resulterar i att Göteborg är en stad där de offentliga platserna bidrar till ett rikt och hälsosamt liv

2.2.3 Nämndspecifika mål från KF

2.2.3.1 Göteborg är en ren och snygg stad.

Måluppfyllelse

■ God

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Skräpmätning	5,2	4,6	4,9	4,5
Antal ton skräp		1 050	1 437	1 500
Antal synpunkter/klagomål kopplat till skötsel		3 105	3 175	3 000
Andel felanmälningar som åtgärdas		44%	53%	60%

2.2.3.2 Tillsammans med civilsamhälle och privata aktörer möjliggörs naturupplevelser, fritid och rekreation samtidigt som den biologiska mångfalden och sammanhängande grönytor värnas

Måluppfyllelse

■ God

Mått/Indikator	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2022
Antal aktiviteter som helt eller delvis genomförs av och med andra, på vår mark.	74	305	512	
Antal kommersiella evenemang som helt eller delvis genomförs av och med andra, på vår mark	0	23	92	50

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	2020	2021	2022
Total sjukfrånvaro (%)	7,8	7,1	7,1*
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	8,1%	10,5%	9,06%*

* Avser sjukfrånvaron per november 2022.

* Avser personalomsättning t om november 2022.

Sjukfrånvaron har varit jämförbar mot tidigare år och inte höjt sig nämnvärt.

En personalomsättning runt ca 10% är att betrakta som normalt inom offentlig sektor. Ett ökat antal pensionsavgångar och överenskommelser om avgångar under våren 2022 innebär att vi har något fler än motsvarande period föregående år. Under hösten har avgångarna minskat något och många medarbetare har avvaktat beskedet om placering i de nya NOS-förvaltningarna.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Arbetsmiljö och samverkan

Förvaltningen har genomfört årets planerade arbetsmiljöronder med tonvikt under våren på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön genom att dels arbeta med resultaten från medarbetarenkäten 2021 och dels väga in påverkan av NOS (Ny organisation stadsutveckling). Samtliga avdelningar har haft dialog med sina skyddsombud och handlingsplaner har återkopplats på såväl lokala samverkansgruppen som på förvaltningens samverkansgrupp. Under våren samlade förvaltningen alla chefer för att gå igenom och uppdatera handlingsplanen från 2020 för chefernas organisatoriska arbetsmiljö och ta med konsekvenserna av NOS. Under hösten har fokus varit på att genomföra fysiska arbetsmiljöronder i verksamheten och att åtgärda det som är mest nödvändigt inför årskiftet, medan längre och större åtgärder som inte är akuta, har fått skjutas på framtiden och till den nya förvaltningen.

Förvaltningen har flera avdelningschefer som haft dubbla uppdrag, vilket har lett till en hög arbetsbelastning under hösten, där förvaltningsledningen och respektive avdelningsledningsgrupp har behövt prioritera bland uppdrag och projekt.

Inför årets löneöversyn 2022 genomfördes en gemensam lönekartläggning bland NOS-förvaltningarna i syfte att jämföra liknande befattningar hos förvaltningarna som ett kompletterande underlag till förvaltningens ordinarie lönekartläggningar. Löneöversynen följde tidsplaneringen och överläggningarna är genomförda vilket gav ett löneutfall på 2,44% för förvaltningen. Under hösten genomfördes uppföljningsmöten med de fackliga kring processen och dess genomförande.

Säsongsrekrytering

Arbetsbelastningen på HR-avdelningen under pandemin 2020 och 2021 ledde till att förvaltningen inför sommarsäsongen anlidade bemanningsenheten på Förskoleförvaltningen för att prova nya arbetssätt. Under hösten utvärderade man uppdraget om att rekrytera gaturenhållare, badplatsvärdar, badplatssamordnare och feriesamordnare. Samarbetet med förskoleförvaltningen har fungerat utmärkt och det underlättade för cheferna att inte behöva delta i rekryteringarna av säsongsanställda.

Implementering av riktlinjen för hot och våld

Förvaltningen uppdaterade under våren anvisningen för hot och våld och otillåten påverkan och tog fram checklista vid hot och våldssituation och underlag för riskinventering hot och våld i samverkan med de fackliga organisationerna. HR-avdelningen tog fram ett informations- och utbildningsmaterial riktat till chefer och medarbetare för användning på APT. Medarbetare från HR har genomfört utbildningsinsatser på avdelnings- och/eller enhetsnivå under året där man även har gått igenom rutin för polisanmälan vid hot och våldssituationer. Under hösten i samband med höstens arbetsmiljöromd genomfördes även riskbedömningar för verksamheten. Detta i syfte att förebygga situationer där medarbetare kan utsättas för olika risker alltifrån hot och våld, otillåten påverkan, men även risker i den fysiska arbetsmiljön som hantering av maskiner, fordon m.m.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

Park- och naturförvaltningen upphör vid årsskiftet 2022 och därmed även kompetensförsörjningsbehovet. Stora delar av verksamheten överförs till Stadsmiljöförvaltningen och utifrån detta så är park- och naturförvaltningens bedömning att det kommer att finnas fortsatt långsiktiga behov av erfarna projektledare för stadsutveckling och investering, landskapsarkitekter, anläggningsarbetare inom skötsel och drift, park- och gatuarbetare samt arbetsledare/enhetschefer. Verksamheten är mångfacetterad och flera yrkeskategorier finns inom den privata sektorn, med ett annat löneläge och andra förmåner.

För att få en bild av kompetensbehovet framåt har HR-avdelning gått igenom samtliga externt utannonserade tjänster under perioden 2021-01 till 2022-06 samt antalet sökande per tjänst. Flest antal annonser är för anläggningsarbetare, landskapsarkitekt/projektledare samt park- och gatuarbetare. Respektive avdelningschef har sedan gjort en övergripande bedömning utifrån sin avdelnings verksamhet och behov.

Förvaltningens strategi har hittills varit att dels utöka antalet feriearbetare under året från 250 till 400 på årsbasis. Denna grupp kan dels kunna återkomma som park- och gatuarbetare, dels bli inspirerade att utbilda sig vidare inom de yrken förvaltningen har. Förvaltningen har också varit på arbetsmarknadsmässor på Chalmers för de utbildningar som är mest relevanta för förvaltningens behov. Avdelningen Skötsel och anläggning har startat samarbete med en gymnasieskola med anläggningsteknik för att göra verksamheten känd för eleverna. Park- och naturförvaltningen har planerat för att mer brett ta emot praktikanter från tekniska och andra högskoleutbildningar utbildningar och att utveckla och systematisera mottagande av prao-platser för ungdomar i samarbete med GR. Ett mindre testprojekt genomfördes tillsammans med arbetsmarknadsavdelningen i syfte att testa det nya prao-konceptet. Det pågår försök med robotisering och digitalisering tillsammans med andra aktörer.

3.1.4 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Park- och naturförvaltningen har ett utvecklat systematiskt arbetsmiljöarbete med mål för arbetet, rutiner och riktlinjer för det systematiska arbetsmiljöarbetet, genomförande av arbetsmiljöronder i verksamheten varje halvår, och sedan uppföljning varje halvår genom LSG (Lokal samverkansgrupp) och FSG (Förvaltningens samverkansgrupp) och uppföljning av förvaltningens arbetet årligen genom att bl. a skicka ut en enkät till chefer och fackliga ombud med förslag till förbättringar. Varje år deltar även företagshälsovården med årssammanställningar som blir faktaunderlag för t ex förebyggande arbete.

Fokus har varit under året att, trots yttre faktorer som pandemin i början av året, påverkan av kriget i Ukraina, genom att förvaltningen fick i uppdrag att starta ett evakueringsboende och arbetet med uppbyggnaden under sommar och höst av de nya förvaltningarna, bibehålla en god organisatorisk och fysisk arbetsmiljö. Tillsammans med de fackliga representanterna har material utvecklats till stöd för förvaltningens heterogena verksamheter, så att man kan genomföra lämpliga ronder. Under året har förvaltningen arbetat med att följa upp medarbetarenkäten genom den organisatoriska arbetsmiljöronden under våren, arbetat med att utbilda medarbetare och chefer i den nya rutinen för hot och våld, samt genomfört riskbedömningar t ex i samband med pandemin i början av året eller när Sandåsskolans boende skulle starta upp.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall

Resultatredovisning i sammandrag

	Bokslut 2022	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter	429 568	457 633	-28 064	476 252	472 451
Kostnader	-783 742	-790 573	6 831	-816 829	-761 804
Kommunbidrag	353 549	332 940	20 609	339 458	290 900
Resultat	-624	0,0	-624	-1 119	1 548
Eget kapital	24 376	23 882	1 118	23 881	26 547

Helårsresultatet för 2022 uppgår till -0,6 mkr vilket motsvarar cirka -0,1 procent av nämndens totala omsättning. Jämfört med föregående år så gick förvaltningen med underskott, men året resultat påverkas negativt vilket förklaras genom högre kostnader för drift och skötsel, vinterhållning samt kostnader kopplat till att förvaltningen avvecklas. Nedan följer ytterligare förklaringar och analys.

I resultaträkningen framgår att intäkterna har minskat med 28 mkr till jämfört med budget 2022 vilket främst förklaras av minskade intäkter för externt finansierade exploateringsprojekt. Kostnaderna har minskat med 6,8 mkr jämfört med budget 2022 vilket främst beror på ett överskott av kapitaltjänstkostnaderna som hänförs till lägre aktiveringsgrad och lägre förväntade överförda anläggningar än budgeterade.

Högre kommunbidrag än budget (20,6 mkr) beror främst på att förvaltningen har erhållit 9,8 mkr av kommuncentrala medel för drift av Jubileumsparken samt medel för enkelt avhjälpta hinder som i budgeterades som intäkt istället för kommunbidrag.

Analys per avdelning

Stadsutveckling

Redovisar en positiv avvikelse (+12,2 mkr) vilket främst beror på överskott av kapitaltjänstkostnaderna som kan hänföras till lägre aktiveringsgrad och lägre förväntade överförda anläggningar än budgeterade. Överskottet har fått täcka upp för de obalanser som uppstått i de övriga verksamheterna.

Offentliga utemiljöer

Redovisar en negativ avvikelse (-3,8 mkr) vilket främst beror på högre skötselkostnader än budgeterat. Detta förklaras av ökade förväntningar på skötsel och underhåll som de senaste åren finansierats med satsningar utöver budget samt att avdelningen haft ökade material och energikostnader.

Skötsel och anläggning

Redovisar en negativ avvikelse (-6,7 mkr) vilket kan förklaras av högre kostnader för ordinarie skötsel än budgeterat. Avdelningen har också haft ökade kostnader i samband med regleringen av vinteravtalet som löpt ut 2019-2022 och för en dyrare avfallshantering.

Arbetsmarknad

Redovisar en positiv avvikelse (+1,2 mkr) vilket främst beror på att man i samband med årsbokslutet har löst upp balansposter.

Förvaltningsgemensamt och lednings- och stödfunktioner

Redovisar en negativ avvikelse (-3,5 mkr) beror främst på att förvaltningen haft högre personalkostnader kopplat till att förvaltningen avvecklas.

3.2.2 Investeringsredovisning

3.2.2.1 Investeringar

Belopp i mnkr	Utfall 2022	Budget 2022	Avvikelse	Utfall 2021-2022	Budget 2021-2025
Inkomster	13,5	0,0	13,5	13,7	0,0
Utgifter	-168,5	-239,5	-71,0	-256,8	-647,0
- varav reinvestering	-35,0	-59,9	-24,9	-64,2	-162,0
- varav nyinvestering	-120,0	-179,6	-59,6	-192,6	-485,0
Netto	-155,0	-239,5	-84,5	-243,1	-647,0

Förvaltningens totala investeringsbudget för perioden 2021–2025 uppgår till 647,0 mnkr men förvaltningen har i investeringsnomineringarna inför 2022, som beslutades av park- och naturnämnden 2022-03-21, föreslagit att investeringsbudgeten ska ökas till 719 mnkr för utveckling av Olof Palmes plats, Plaskdammen vid Mariaplan och ökade medel för att kunna slutföra Jubileumsparken.

2022 års investeringsutfall uppgår till 155 mnkr. Årets hittills största investeringar

är Jubileumsparken och Packhuskajen etapp 2 som återfinns inom investeringsområde parkområden, kajer och kanalmurar.

Park- och naturförvaltningens investeringar har en stor betydelse för de offentliga rummen i Göteborg. Vissa av investeringarna inom bland annat lekplatser och bad ökar tillgängligheten för såväl personer med funktionsnedsättning som barn och äldre. Investeringar avseende exempelvis träd och skulpturer bidrar till att bevara skönhet och en attraktiv stadsmiljö. Investeringarna i lekplatser är en väsentlig satsning för att skapa attraktiva, trygga och stimulerande lekmiljöer för framtiden.

Investeringsredovisning per område

Investeringsområde, mnkr	Utfall 2022		Budget 2022	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
IP Park & Kajområden	-132,8	13,2	-202,0	0
IL lekmiljöer	-22,3	0,0	-28,5	0
IT Trädplantering	-13,6	0,3	-8,6	0
IE Exploatering	-0,2	0,0	0,0	0
Summa	-168,9	13,5	-239,1	0

3.2.2.2 Projektuppföljning

Investerings- och exploateringsprojekt av väsentlig betydelse

Projekt	KF-beslut (J/N)	Ack. utfall		Total projektprognosis		Projektbudget		Slutår
		Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	
Jubileumsparken		141	-181,2	0,0	216,0	0,0	347,0	2023
Packhuskajen Etapp 1		11,7	-105,98	11,7	-105,98	11,7	-105,98	2022
Packhuskajen Etapp 2		0,0	-46,1	0,0	-98,0	0,0	-98,0	2024

*244 mkr i löpande pris eller 216 mkr i 2018 års pris.

Jubileumsparken

Kommunfullmäktiges investeringsbeslut för från 2019 fastställde en budget på 347 mnkr (2018 års prisnivå) för de delar av parken som ska genomföras till och med 2023. Fastighetskontoret meddelade 2020 att de medel som fanns tillgängliga för utbyggnaden var dessa delar av Jubileumsparken var 141 mnkr.

Kommunfullmäktige beviljade i budget 2021 ytterligare 60 mnkr för genomförande av ett flytande hamnbad. Park- och naturnämnden har bokförda investeringsmedel på 17 mkr från 2019 då nämnden hanterade vissa exploateringsinvesteringar. Detta innebär att det finns 218 mnkr av ursprungliga 347 mnkr tillgängligt för genomförande.

De ekonomiska förändringar som genomfördes 2020 har orsakat flera avvikelser och har bidragit till en komplex projektekonomi då tillgängliga investeringsmedlen finns fördelade på flera förvaltningar och då det just nu inte finns några tillgängliga exploateringsintäkter. Därtill kommer att projektets budget, utifrån kommunfullmäktiges investeringsbeslut, är beräknad i 2018 års prisnivå.

Byggnationen av en första deletapp med parkytor, utflyktslekplats och servicebyggnader har pågått under 2022 där utflyktslekplatsen har färdigställts och invigts under sommaren och där resterande parkytor och servicebyggnader blir färdiga under hösten. Arbetet med det flytande hamnbadet pågår också och det beräknas färdigställas i början av sommaren 2023.

Projektet har ökade kostnader bland annat på grund av mer komplicerade markarbeten än planerat, parkentreprenörens konkurs, pandemirelaterade kostnadsökningar för olika byggmaterial samt ökade byggkostnader för bastubyggnaden. Förvaltningen bedömer att prognosen för att kunna slutföra pågående delar av Jubileumsparken är 244 mnkr i löpande prisnivå vilket är 22 mnkr högre än tillgängliga investeringsmedel. Park- och naturnämnden har nominerat 19 mnkr för ökade kostnader i samband med vårens investeringsnomineringar 2022.

Packhuskajen etapp 1

Denna första etapp omfattar ca 110 m av kajen som har upprustats och i arbetena ingick även att anlägga ett högvattenskydd som klimatanpassning för framtida högre vattennivåer. Projektet inleddes 2019 och slutfördes under hösten 2021 där de sista projektkostnaderna inkom under våren 2022. I december 2022 beviljade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) 11,7 mnkr i statsbidrag till den här etappen av Packhuskajen för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Detta statsbidrag minskar totalkostnaden för etappen med motsvarande summa.

Packhuskajen etapp 2

Denna andra etapp omfattar ca 125 m av kajen som ska upprustas och i arbetena ingår även att anlägga ett högvattenskydd som klimatanpassning för framtida högre vattennivåer. Byggnationen för etappen inleddes under våren 2022 och kommer att färdigställas under hösten 2023. Förvaltningen planerar att även för denna etapp söka statsbidrag hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för förebyggande åtgärder mot naturolyckor.

3.2.3 Uppföljning av kapitalkostnader

Belopp (tkr)	Nominering 2022	Nämnd-budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Avskrivningar	-44 000	-50 672	-46 921	-42 689
Ränta	-11 900	-8 940	-6 425	-7 074
Totalt	-55 900	-59 612	-53 346	-49 763

Nämndbudget 2022 för kapitaltjänstkostnader avviker från vad som nominerades förra året beroende främst på att centrala medel för driften av Jubileumsparken också finns budgeterade i nämndbudget för 2022. Dessa medel gjorde Park- och naturnämnden en hemställt till kommunstyrelsen om 3,2 miljoner kronor och har fått dessa tilldelade.

Park- och naturförvaltningen redovisar ett överskott på 6,2 mkr för kapitaltjänstkostnader för 2022 beroende på att färdigställande och aktivering av anläggningarna inte kan göras utefter den budget som specificerats för året. Bedömningen efter augusti månad är att detta överskott kommer behövas för att matcha högre kostnader i andra delar av förvaltningen.

Park- och naturnämnden har under de senaste åren gått med överskott när det gäller kapitaltjänstkostnader beroende på att ambitioner i planering för färdigställande inte kunnat efterlevas. Detta är inget unikt för nämnden utan följer den utveckling

som även Trafiknämnden och fastighetsnämnden haft. Park- och naturnämnden har också återredovisat överskott till staden i tre av de senaste fem åren vilket främst orsakats av överskott i kapitaltjänstkostnader.

Förvaltningen har en dialog med stadsledningskontoret om hur styrningen och uppföljningen av kapitaltjänstkostnader hade kunnat förbättras. Ett alternativ till nuvarande ordning med nominerade och budgeterade medel är att förvaltningen istället rekviderar medel kommuncentralt varefter kostnader uppstår. Detta skulle medföra att inga överskott uppstår för avskrivning och ränta och att budgetansvaret blir tydligare avseende driftsekonomin.

3.2.4 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budgeterat belopp	Avvikelse
Jubileumsparken	9 800	9 800	0

3.2.5 Uppföljning av erhållna statsbidrag

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2022 (tkr)	Speckod (obligatoriskt)	Bidragsgivare (tex Skolverket)
Corona	1 346	9B70	Försäkringskassan

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Kostnader

Projekt	Utfall 2022	Prognos 2023	Total budget
Trädplantering	13 600	8 000	8 600

3.3.2 Kriskommunikation

Förvaltningen arbetar enligt den riktlinje för kriskommunikation som har tagits fram av KF i januari 2022. Under året har kommunikationsavdelningen kompetensutvecklat medarbetare genom att bl. a delta i kriskommunikationsutbildningar hos bl. a Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen och Göteborgs Stad. Förvaltningen deltar även i det nystartade nätverket för kriskommunikation. Under året har förvaltningen tagit fram en lokal riktlinje för kriskommunikation som hänger ihop med förvaltningens krishanteringsplan. Kriskommunikationsplanen är godkänd av förvaltningsledningen och är den lokala anpassningen av stadens riktlinje.

3.3.3 Krisledningsplaner och beredskapsplaner

Hur framskrider arbetet med beredskapsplanerna?

Park- och naturförvaltningens direktör har fastställt förvaltningens anvisning för höjd beredskap i oktober på uppdrag från nämnden. Arbetet kommer fortsätta i stadsmiljöförvaltningen med att ta fram en uppdaterad anvisning utifrån trafikkontorets och park- och naturförvaltningens beredskapsplaner samt fortsätta processen med krigsplacering. Vidare kommer pågående åtgärder för att stärka förvaltningens beredskap fortgå under 2023.

Har ni reviderat era krisledningsplaner under 2021-2022?

Park- och naturförvaltningens anvisning för krisledning reviderades i november 2021. Inför uppstart av stadsmiljöförvaltningen har en uppdaterad krisledningsplan tagits fram.

Förvaltningen har under året genomfört löpande brandskyddskontroller på samtliga anläggningar som bedriver ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Under året har det även hållits utbildningstillfällen för ansvariga medarbetare och chefer för att förbättra planeringen, dokumentationen och uppföljningen kring förvaltningens brandskyddsarbete. Dessutom har förvaltningen infört ett nytt uppföljningssystem för SBA som kommer förenkla brandskyddsarbetet. Förvaltningens brandskyddsarbete anses därför bedrivas i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för SBA.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Helårsresultatet för 2022 uppgår till -0,6 tkr vilket motsvarar cirka -0,1 procent av nämndens totala omsättning. Jämfört med föregående år så gick förvaltningen med underskott, men året resultat påverkas negativt vilket förklaras genom högre kostnader för drift och skötsel, vinterhållning samt kostnader kopplat till att förvaltningen ska avvecklas. Nedan följer ytterligare förklaringar och analys.

I resultaträkningen framgår att intäkterna har minskat med 28 mkr till jämfört med budget 2022 vilket främst förklaras av minskade intäkter för externt finansierade exploateringsprojekt. Kostnaderna har minskat med 6,8 mkr jämfört med budget 2022 vilket främst beror på ett överskott av kapitaltjänstkostnaderna som hänförs till lägre aktiveringsgrad och lägre förväntade överförda anläggningar än budgeterade.

Högre kommunbidrag än budget (20,6 mkr) beror främst på att förvaltningen har erhållit 9,8 mkr av kommuncentrala medel för drift av Jubileumsparken samt medel för enkelt avhjälpta hinder som i budgeterades som intäkt istället för kommunbidrag.

4.2 Resultaträkning

Post	Periodens utfall 2021-12-31	Periodens utfall 2022-12-31	N o t
Taxor, avgifter och ersättningar	2 014	0	
Hyror och arrende	8 569	9 415	
Bidrag	3 578	8 827	
Försäljning av verksamheter o entrep..	457 302	411 327	
Övriga intäkter	4 644	0	
Vinster vid försäljning av anl.tillgångar	0	0	
SUMMA VERKSAMHETSINTÄKTER	476 107	429 568	1
Löner, ersättningar och förmåner	-180 858	-199 293	
Sociala avgifter o pensionskostnader	-70 615	-76 356	
SUMMA PERSONALKOSTNADER	- 251 472	-275 649	
Lämnade bidrag	-620	-2 152	
Köp av huvudverksamhet	-163 379	-151 825	
Lokal och markhyror	-15 207	-17 545	
Fastighetskostnader och fastighetsentreprenader	-151 898	-82 956	

Post	Periodens utfall 2021-12-31	Periodens utfall 2022-12-31	N o t
Bränsle, energi och vatten	- 7 926	-7 741	
Transportmedel	- 25 453	-29 496	
Köp av entreprenad och tjänster	-37 274	-39 075	
Övriga verksamhetskostnader	-107 384	-125 132	
Förluster vid försäljning av anl.tillgångar	- 6 453	1 170	
SUMMA ÖVR. VERKSAMHETSKOSTNADER	- 515 594	-454 752	
Avskrivningar	- 42 689	-46 921	
SUMMA AVSKRIVNINGAR	- 42 689	-46 921	
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER NETTO	-333 648	-347 752	
Kommunbidrag	310 590	332 440	
Kommunbidrag-tillägg / Utvecklingsfond	0	500	
SUMMA KOMMUNBIDRAG	310 590	332 940	
Kommun-interna bidrag	29 013	20 609	
Ränteintäkter	0	4	
Övriga finansiella intäkter	0	0	
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER	29 013	4	
Räntekostnader	- 7 074	-6 400	
Övriga finansiella kostnader	0	-25	
SUMMA FINANSIELLA KOSTNADER	- 7 074	-6 425	
ÅRETS RESULTAT	-1 119	-624	

4.2.1 Notanteckningar

Not 1: Intäkter

Motpart	2021	2022	Kommentar
B450 Göteborgs Stads Parkerings AB	18 476	16 084	
B410 Bostads AB Poseidon	923	879	
B600 Hantverks- & Industrihus i Göt	4 437	5 298	

Motpart	2021	2022	Kommentar
B860 Göteborg & Co	905	1 422	
B150 Göteborg spårvägar AB	17	297	
B430 Göteborgs stads bostad AB	1 909	1 879	
B433 Förvaltnings AB göteborgslokaler	192	194	
B500 Göteborgs hamn AB	717	75	
B705 Göteborg stad lesaing AB	71	130	
B110 Göteborg Energi AB	314	31	
B390 N Älvstranden Utveck AB	0	0	
B111 Göteborg Energi Nät AB	374	274	
B350 Got event AB	71	59	
B420 Familjebostäder i Göteborg AB	7	56	
B398 Torphuset fastighet AB	38	0	
B393 Fastighets AB Fribordet	8 073	18 802	
B392 Gbg Frihamns AB	235	0	
B341 Eriksbergs förvatnings AB	11 807	20 546	
B153 GS buss Ab	317	239	
B770 Grefab	0	0	
Övriga kommunala bolag	212, 5	13	
SUMMA KOMMUNALA BOLAG	49 105	66 2 78	
N400 Trafiknämnden	235 297	248 843	
N900 Kommuncentrala poster	0	0	
N010 Kommunledning (stadskansliet)	8	0	
N300 Byggnadsnämnden	238	79	
N230 Lokalnämnden	28 632	24 9 89	

Motpart	2021	2022	Kommentar
N200 Fastighetsnämnden	138 988	70 025	Minskningen beror på lägre beställningar av externa exploateringsprojekt
N625 Vuxenutbildningsnämnden	13 287	17 746	
N560 Kretslopp och vatten	1 992	2 753	
N393 Idrotts- och föreningsförvaltn	121	137	
N160 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	110	65	
N690 Kulturnämnden	52	71	
N163 Socialnämnd Nordost	5	0	
N610 Utbildningsnämnden	130	110	
N164 Socialnämnd Centrum	6	0	
N166 Socialnämnd Hisingen	283	0	
N800 Miljönämnden	53	16	
Övriga nämnder	11	11	
TOTALT NÄMNDER	419 161	366 206	
Kommunförbund	1 116	728	
XXXX Extern	6 725	-3 643	
TOTALT	476 107	429 568	

4.3 Balansräkning

Balansräkning	Periodens utfall 2021-12-31	Periodens utfall 2022-12-31	Not
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Markreserv	132	132	
Verksamhetsfastigheter	4 257	4 032	
Publika fastigheter	603 773	747 260	
Pågående ny- till- och ombyggnad	217 148	341 377	
Maskiner och tekniska anläggningar	262	261	
Summa Anläggningstillgångar	825 572	1 093 061	1
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd och lager	2 681	3 741	

Kundfordringar	23 320	14 504	
Värdereglering kundfordringar	-64	-137	
Fordringar hos anställda	223	197	
Ankomstregistrerade leverantörsfakturor	16 703	0	
Fordringar för statliga bidrag och kostnadsersättningar	52	24	
Andra kortfristiga fordringar	20	57	
Kommunkonto	-712 834	-980 927	
Fordran moms, redovisningskonto	15 235	15 691	
Förutbetalda kostnader	2 422	2 807	
Upplupna intäkter	64 762	40 319	
Summa Fordringar	-495 877	-907 464	
Kassa	0	0	
Checkkonto	23 769	31 941	
Summa Kassa och bank	23 769	31 941	
Summa Omsättningstillgångar	-563 711	-871 782	
SUMMA TILLGÅNGAR	261 861	221 280	

EGET KAPITAL			
Ingående eget kapital	25 000	25 000	
Årets resultat Park och natur	-1 119	-624	
Summa Eget kapital	23 881	24 376	
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Övriga avsättningar	1 049	863	
Övrig långfristiga skulder	32 988	12 212	
Summa långfristiga skulder	-32 988	13 075	
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder	81 111	75 832	
Utgående moms	2 896	51	
Personalens avg.o löneavdrag	3	3 918	
Övriga kortfristiga skulder	13 907	11 418	
Upplupna personalkostnader	16 133	21 920	
Övriga interimsskulder	89 895	70 689	
Summa Kortfristiga skulder	203 942	183 829	
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	261 861	221 280	

4.3.1 Notanteckningar

Not 1: Anläggningstillgångar

	Ma rk	Markanl ägg. publika	Byggn ader	Pågåe nde arbete	Maski ner och tekni ska anl.	Inventa rier, verkty g	Ford on	TOT AL
Bokfört värde IB	13 2	603 773	4 257	217 148	27	236	0	825 572
Investerat netto (+)	0	118 540	-2958	123 834	-12 773	-3432	0	223 211
Överfört anl. (+)								
Planavskrivning (-)		24948	2733	0	12 759	3 444	0	43 884
Bokfört värde	13 2	747 260	4 032	340 983	13	248	0	1 092 667

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Kommentarer till nämndspecifika och verksamhetsnära mål

5.1.1 Tillsammans med civilsamhälle och privata aktörer möjliggörs naturupplevelser, fritid och rekreation samtidigt som den biologiska mångfalden och sammanhängande grönytor värnas

Förvaltningens kompetens och erfarenhet kring grönstrukturplanering, ekosystemtjänster, ekologi mm är avgörande för att åstadkomma en hållbar stadsutveckling i Göteborg och sammanhängande gröna ytor och blågröna stråk. Det intensiva bostadsbyggandet i staden ställer krav på att park- och naturnämndens planeringsdokument som till exempel den uppdaterade Grönplanen, stadsdelsvisa grönplaner och parkutvecklingsplaner är aktuella och kan bidra till en hållbar stadsutveckling ur både ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

Med målet att öka göteborgarens möjlighet till naturupplevelser, fritid och rekreation genom aktivt samarbete med externa aktörer, fortsätter förvaltningen ett kontinuerligt arbete med att utveckla parker och naturområden i samråd med civilsamhälle och privata aktörer.

Förvaltningen driver ett flertal projekt och evenemang som stärker gröna värden och där göteborgarna är delaktiga tillsammans med externa aktörer. Projektet 400 gröna år t ex löper enligt plan, där bland annat en ny samtalsserie för att belysa stadens gröna miljöer är planerad. Förvaltningen arrangerar för tredje gången "Barnens växthus" i Trädgårdsföreningen under tre veckor i september, huvudtemat är odling och programmet genomförs i samarbete med en mängd andra aktörer.

Förberedelser för bildandet av Slottsskogens kulturresevat pågår som tar tillvara dess stora betydelse som besöksmål, kulturhistoriskt arv, grön lunga och social mötesplats och som både kommer ge parken ett långsiktigt skydd och säkra allmänhetens tillgång till parken, förvaltningen bidrar i arbetet i samarbete med ett flertal andra aktörer.

Aktiviteter och åtgärder genom Göteborgs Stads friluftsprogram bidrar till att möjliggöra naturupplevelser, fritid och rekreation tillsammans med civilsamhälle och privata aktörer samtidigt som den biologiska mångfalden värnas.

5.1.2 Göteborg är en ren och snygg stad.

Med ett långsiktigt perspektiv och proaktiva insatser, teknik och digitalisering som möjliggör en mer effektiv och behovsstyrd skötsel, utvecklas arbetssätt för effektiv markförvaltning med målet en ren och snygg stad som också stärker upplevelsen av trygghet. Under 2022 kommer fokus till stor del att ligga på förbättrade arbetssätt för renhållning.

Allt fler människor nyttjar förvaltningens ytor och anläggningar, parker, naturområden, friluftsbad och lekplatser har inneburit en ökad nedskräpning och ökat slitage. För att bibehålla ambitionsnivå i staden avseende drift, skötsel och underhåll behövs utökade resurser, vilket förvaltningen lämnat i

verksamhetsnominering för det kommande året.

Satsningen på renhållning innebär bland annat utvecklat arbetssätt för förebyggande skräp- och skadedjurshantering över hela staden, med fokus på särskilt utsatta områden, där förvaltningen har initierat nätverk och samverkan med berörda förvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare. I arbetet med renhållningen ingår även att utreda och ta fram en handlingsplan för uppgradering till så kallade smarta digitala papperskorgar. Pilotprojekt pågår med papperskorgar utrustade med sensorer i Slottsskogen och samarbete med trafikkontoret har inletts kring möjliga alternativ för digital uppgradering av båda förvaltningars sammanlagt ca 4000 papperskorgar.

Under 2022 sker ett kvalitetssprång för att öka det upplevda omhändertagandet av Slottsskogen. Ett viktigt område är ökad renhållning, främst på eftermiddagar, kvällar och helger. Det handlar också om bättre möjligheter för besökarna att sortera och slänga sitt skräp genom ett antal nya skräpsorteringsstationer, där även en påverkanskampanj för att öka besökarnas vilja att ”göra rätt” genomfördes i sommar. Reparationer av bord, bänkar och andra fasta installationer har även intensifierats. Att sköta parken så att den upplevs omhändertagen kräver ständigt pågående insatser då parken är stor och har många olika miljöer. Förvaltningen bedömer att den pågående satsningen i Slottsskogen faller väl ut, till exempel har städinsatserna skett på en nivå så att parken kunnat hållas renare än tidigare år. Att städning pågår såväl dagtid som kvällstid är en av förutsättningarna för detta.

Sommaren och hösten har generellt avlöp väl när det gäller skräphanteringen på förvaltningens ytor, parker, badplatser och naturområden, få klagomål från allmänheten och ingen medial uppmärksamhet om dålig städning. Ökningen av feriearbetare som städar har gett bra resultat.

Förvaltningens årliga skräpmätningar genomfördes i sommar av feriearbetarna. Resultatet visar att Slottsskogen hade betydligt mindre skräp i år jämfört med 2021. Förvaltningen kan för övrigt t ex märka av en nedtrappning på antalet anmälda tillfälliga bosättningar i våra naturområden.

6 Redovisning av nämndens uppdrag

6.1 Redovisning av uppdrag från KF/KS i och utanför budget (uppdragskolumn)

6.1.1 Budgetuppdrag från KF:s budget 2020

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bedriva ett digitalt effektiviseringsarbete under hela planperioden.	2020-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20210208 §32 Förvaltningen bedriver inom flera områden ett intensivt digitaliseringsarbete. Exempelvis nytt ärendehanteringssystem DF respons, arbetsordersystem för fakturering SDF, sensorer på papperskorgar.
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att bidra till att minska stadens totala personalvolym, enligt arbetad tid, under mandatperioden.	2020-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20210208 §32 Förvaltningen har minskat personalvolymen genom organisationsutveckling och effektivare arbetssätt. I ett långsiktigt perspektiv bedöms volymen minska ytterligare genom digitalisering och effektivisering.
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att, i samband med att nuvarande snöröjningsavtal löper ut, tillsammans med Trafiknämnden och Inköps- och Upphandlingsnämnden, säkerställa att fler aktörer kan vara behjälpliga med snöröjning.	2020-01-01 2020-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 230206 Nya rutiner har införts och förvaltningen har tätare dialoger med entreprenörer. Utveckling av vinterväghållningen i egen regi centrum är under genomförande vilket möjliggör en ökad flexibilitet.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att se över förvaltningens underhållsskuld och ta fram en strategi för att arbeta bort eventuella underhållsskulder.	2020-01-01 2020-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 230602 Förvaltningen har identifierat en underhållsskuld och ett första steg i strategin är att ha en gemensam anläggningsdata. Fortsatt arbete med en gemensam strategi ligger högt i prioritet i stadsmiljöförvaltningen.

6.1.2 Budgetuppdrag från KF:s budget 2021

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att uppdatera stadens grönstrategi	2021-01-01 2022-12-31	Park- och naturnämnden tog 2022-06-20 beslut om Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022-2030. Grönplanen är resultatet av uppdraget om att uppdatera stadens tidigare grönstrategi. Syftet med uppdateringen har varit att säkerställa att Staden har ett aktuellt styrdokument för grönstrategiska frågor som är kopplat till den nya översiktsplanen, miljö- och klimatprogrammet och program för jämlik stad. Därmed kan det fungera som styrdokument och gemensam riktning in i Stadens nya organisation för stadsutveckling. Grönstrukturen har en nyckelroll för att möta en rad olika utmaningar som samhället står inför. Göteborgs grönplan synliggör grönstrukturens många värden, funktioner och ekosystemtjänster. Den identifierar behov av utveckling och bevarande. Grönplanen är ett strategiskt verktyg för att bevara och utveckla grönstrukturen och ekosystemtjänsterna i planering, byggande och förvaltning och är därför en viktig pusselbit i en hållbar samhällsplanering. Grönplanen ska vara ett relevant underlag som vägleder hela Stadens planering i planerings-, investerings- och driftskeden. Arbetet har fokuserat på att förbättra kommunikation och läsbarhet, uppdatera med utgångspunkt i den nya översiktsplanens inriktningar och avvägningar, ta in väsentliga och relevanta nya begrepp omvärlden, hantera daterad information och komplettera med det ekonomiska perspektivet.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med Trafiknämnden ta fram en långsiktig strategi för att värna stadens närhet till vatten.	2023-01-17 2023-01-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen och trafikkontoret har genomfört en förstudie för att utreda hur uppdraget kan genomföras i relation och omfattning till andra pågående stadsutvecklingsprojekt inom detta område, såsom stadens arbete med högvattenskydd och kanalmursprogrammet, samt i relation till en förändrad förvaltningsorganisation inom NOS. Förvaltningarna gör gemensamt bedömningen att en övergripande riktlinje för de offentliga kajstråken kan tas fram för att sedan föreslås antas i den nya markförvaltande nämndens regi. Uppstarten av arbetet är försenat pga. begränsade planeringsresurser under hösten. I stadsmiljöförvaltningen kommer arbetet att fortsätt i ordinarie verksamhet.

6.1.3 Budgetuppdrag från KF:s budget 2022

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Nämnder och styrelser ges i uppdrag att tillgängliggöra lokaler till valnämnden för att säkerställa vallokaler	2022-01-01 2022-09-30	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Park- och naturförvaltningen har inga lämpliga lokaler som kan användas som vallokaler.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att, tillsammans med byggnadsnämnden, påbörja arbetet att uppgradera Svarte Mosse till stadspark.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 230206 I förslaget till ny översiktsplan liksom i pågående planprogramsamarbete i Biskopsgården är planeringsinriktningen att utveckla delar av Svarte Mosse till stadspark. Förvaltningen har tagit fram en uppdragsplan till uppdraget att påbörja arbetet med att uppgradera Svarte Mosse till stadspark tillsammans med stadsbyggnadskontoret. Förvaltningen har även genomfört en förstudie som tittat på identitet, övergripande struktur och skapat visualiseringar för Svarte Mosse. Arbetet fortsätter framöver i ordinarie verksamheter med att förankra visionsarbetet för Svarte Mosse.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att, i samverkan med Framtiden-koncernen ta ett helhetsgrepp om och prioritera nedskräpningen i stadens särskilt utsatta områden	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har arbetat på flera sätt med att förbättra skräphanteringen med fokus på de särskilt utsatta stadsdelarna. Det innefattar bland annat att förvaltningen etablerat en ny funktion för förebyggande skräp- och skadedjurshantering. I dialog med Framtiden-koncernen har samverkan kring åtgärder mot nedskräpning och skadedjurshantering diskuterats samt vikten av att ha samsyn i den gemensamma skötseln, bland annat har samarbete samarbete kring arbetet mot klotter planerats. De nya arbetsmarknadslagen har ännu inte kunnat startas, förvaltningen har istället lagt extra resurser på inköp av städning i särskilt utsatta områden i både parker och naturområden. I mitten av maj arrangerades en mycket lyckad städdag i Biskopsgården, drygt hundratal personer deltog från 14 ideella föreningar under två timmars skräpplockning, även 7 förskolor deltog. Förvaltningen försåg med städutrustning och fraktade bort skräpet. En ny städdag i Biskopsgården har genomförts den 17 september i samband med den nationellt anordnade "Håll Sverige Rent"-dagen. En renhållningskampanj i Gårdstensdalen har pågått under sommaren.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att fortsätta samordna åtgärder för att möta Göteborgs rättproblem	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har drivit arbetet med att samordna åtgärder för att förebygga skadedjur över hela staden och genomförandet av en åtgärdsplan. Arbetet kommer få en starkare koppling till det förebyggande arbetet för minskat skräp, eftersom dessa områden är beroende av varandra. En särskild funktion är inrättad för samordning av arbetet med förebyggande skräp- och skadedjurshantering i staden, vars arbete fortlöper. Samverkan och dialog har fortsatt under året med berörda förvaltningar, fastighetsägare och näringsidkare, bland annat kretslopp och vatten, Anticimex, Avenyföreningen, Nordstans driftenhet, Framtiden-koncernen med flera kring råttbekämpning och sopkärshantering. Ett omfattande nätverk över hela staden håller på att skapas med olika aktörer som berörs av skadedjurshantering, representanter från olika föreningar, förvaltningar samt bostadsrättsföreningar, för dialog och utbyte av kunskap och erfarenheter. En broschyr håller på tas fram som ska delas ut främst till fastighetsägare med allmän information om skadedjursbekämpning.
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att tillsammans med idrotts- och föreningsnämnden ta fram en plan för utveckling och lokalisering av fler ytor för spontanidrott.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har tillsammans med idrotts- och föreningsförvaltningen tagit fram en plan för utveckling och lokalisering av fler ytor för spontanidrott. Arbetet fortsätter framöver i ordinarie verksamheter

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får tillsammans med trafikenämnden i uppdrag att ta fram en plan för att på sikt ersätta eller uppgradera samtliga papperskorgar till så kallade smarta digitala papperskorgar till senast 2025	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har undersökt olika lösningar av så kallade smarta digitala papperskorgar och utrett vilka som är ändamålsenliga för olika behov. Arbetet innefattade även att genomföra och ta lärdomar av ett pilotprojekt med papperskorgar utrustade med sensorer i Slottsskogen. Samarbete med trafikkontoret inleddes. Förvaltningarna har tillsammans ca 4000 papperskorgar. Idag sker tömning av stadens papperskorgar på frekvens, men med sensorer och smart teknik kan tömning ske vid behov. Tekniken testas i delprojektet Smarta papperskorgar inom Vinnova-projektet Hållbara Smarta Parker HSP där förvaltningen deltar. Uppkopplade sensorer mäter i nuläget fyllnadsgrad i ca 80 papperskorgar bl a i Slottsskogen. Ansvarig personal har inlett ett behovsstyrt tömningsarbete och har under hösten kompletterat med ruttoptimeringsfunktion i den app som testas inom delprojektet och utvärdering av nytt arbetssätt kommer att göras och rapporteras utifrån ett antal hållbarhetsindikatorer. På sikt kan även det strategiska arbetet vad gäller utplacering av papperskorgar utifrån statistik om nedskräpning stärkas. Det finns olika "smarta" tekniker, dels finns s k Big Belly som i nuläget används i Trädgårdsföreningen och fungerar väl där. Dels finns de sensorer som monteras i befintliga papperskorgar. Det är kostnadsmässiga skillnader, Big Belly installationskostnad ca 55 000 kr/st, tillkommer serviceavtal, samtliga papperskorgar kostnad 220 milj vid byte till detta alternativ. Sensorer i befintliga korgar ca 1 800 kr/st installationskostnad, alltså ca 7,2 milj för samtliga papperskorgar. Troligen nås samma effekt med färre sensorer då en sensor kan indikera behovet för flera närliggande papperskorgar. Sensorerna är uppkopplade mot LoRaWan (Long Range Wide Area Network -trådlös

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
			datakommunikationsteknik som möjliggör smarta städer och möjligheten att koppla upp saker mot internet) som ägs av Göteborg Energi. Utbyggnaden kan innebära en ökad kostnad då staden inte har full täckning på alla platser. Vinnova-projektet Hållbara Smarta Parker visar på positiva resultat från piloten med sensorer i Slottsskogen, erfarenheterna bör ligga till grund för fortsatt utveckling. I det fortsatta arbetet: • Skalas piloten upp till ett för staden mer representativt och större område. • Görs en behovsanalys för hela staden. • Utifrån ytterligare pilot och behovsanalys tas det fram en detaljerad plan för vidare implementering.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att, tillsammans med byggnadsnämnden och Framtidskoncernen, planera och genomföra en satsning på fler och mer attraktiva stråk och naturentréer i stadens särskilt utsatta områden.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Vättlefjälls huvudentré vid Kryddnejlikegatans ände valdes ut som ett första projekt och ska fungera som en pilot för vidare utveckling av fler naturentréer. En plan för utvecklingen av Vättlefjälls naturentré är framtagen. Arbetet görs i samverkan med Väst kuststiftelsen, Idrott- och föreningsförvaltningen, Friluftsförbundet och samtal förs med Framtiden-koncernen om hur deras deltagande kan se ut. Utgångspunkterna för konceptidén är en tydlig naturentré där känslan för naturen ska bli omedelbar och entrén binds samman med den näraliggande grillplatsen och utegymmet. Det ska vara en plats för kropp och själ, samtidigt en informativ plats för lärande och en plats tillgänglig för alla. Uppdraget att verka för en tillgänglighetsanpassad naturled för blinda och synskadade personer blir därmed verkställt. I konceptidén finns även ett skyltprogram framtaget. Nästa entré som ska utvecklas är entrén vid Hjällboskogen. Det framtagna konceptet kan därefter även användas för vidare utveckling av fler naturentréer. För att fortsätta det påbörjade långsiktiga arbetet med att stärka befintliga och skapa nya stråk och attraktiva naturentréer vid stadens särskilt utsatta områden behövs medel även under kommande år.
 Avslutad	Park- och naturnämnden få i uppdrag att tillse att ta fram en plan för att verksamhetens samtliga maskiner och fordon ska vara elektrifierade eller på annat sätt utsläppsfria senast 2025.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Plan för hur verksamhetens maskiner och fordon ska vara elektrifierade eller på annat sätt utsläppsfria senast 2025 finns framtagen.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att verka för fler tillgängliga ledstråk i stadens parker.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Förvaltningen har tagit fram en riktlinje för tillgängliga parker och naturområden till stöd för strategier och prioriteringar i tillgänglighetsarbetet. Riktlinjen ska stödja förvaltningen i att skapa och förvalta områden som så många som möjligt ska kunna ha glädje av och belyser vikten av att arbeta in ett tankesätt kring tillgänglighet för alla genom universell utformning. I förvaltningens parker t ex Slottsskogen och Trädgårdsföreningen kommer riktlinjen att användas som underlag för planering av åtgärder för fler tillgängliga ledstråk. Det kommer även skapas en naturled för personer med synnedsättning i samband med uppdraget att skapa ett attraktivt entréområde till Vättlefjälls naturreservat. Inom uppdraget om naturentréer i utsatta områden är tillgängliga ledstråk en viktig pusselbit i konceptet. I förverkligandet av ledstråket kommer förvaltningen ha kontakter med rätt intresseorgan för att tillgängliggöra ledstråket vid Vättlefjälls naturentré, som beräknas vara klart under hösten 2022.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att prioritera strandstäd både i skärgården och runt våra sjöar	2022-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Förvaltningen fortsätter det kontinuerliga arbetet med att genomföra och utveckla strandstädningen i skärgården och runt sjöar. Under vintern har organisationen Ocean Crusaders genomfört volontärstädningar av havsstränder på öar med tillträdesförbud under ordinarie städsäsong. Förvaltningen deltar i Västkuststiftelsens samarbetsprojekt för strandstädning i skärgården och kusterna från Kungsbacka till Strömstad, där det tagits fram en app och en webbsida för rapportering av utförd städning (Strandstädarkartan) som kommuniceras ut av Västkuststiftelsen. Vid det senaste oljehaveriet under påsken användes strandstädarappen för inrapportering av oljespill. Detta kommunicerades av staden och flera andra myndigheter och fick en stor spridning bland allmänheten. Planering för extra städning kring sjöar pågår.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att verka för ett Naturum i Göteborg	2022-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Förvaltningen har värderat tidigare utredning och gjort en kartläggning utifrån befintligt underlagsmaterial. Förvaltningen har tagit fram förslag på alternativ för ett Naturums-koncept i Göteborg, med en övergripande målgruppsanalys och kopplingar till styrande dokument och andra planerade projekt där det kan finnas samordningsvinster. Naturum är en utåtriktad naturverksamhet som syftar till att stötta personer utan självklar naturkoppling att hitta ut i naturen med hjälp av en fast utställning samt programverksamhet på plats i naturområden. Naturvårdsverket äger varumärket, men en kommun kan både bygga och driva ett naturum i samråd med Naturvårdsverket. Alla naturum har ett tema och det tema som är aktuellt för Göteborg är "Naturen inpå knuten" då många av våra höga naturvärden är kopplade till själva staden. Naturvårdsverket ställer stora krav på verksamheten för att få använda varumärket Naturum. De flesta naturum ligger i direkt anslutning till skyddad natur av något slag (en nationalpark eller ett naturreservat) och huserar i en arkitektoniskt unikt utformad byggnad. Ett naturum ska ha en fast utställning med ett tema tydligt kopplat till platsen och frikostiga öppettider och programverksamhet. Frågan om lokalisering av ett naturum i Göteborg behöver utredas vidare, förvaltningen bedömer främst att Slottsskogen och Svarte Mosse utgör två möjliga alternativ att utreda vidare i ett nästa steg. Ett naturum skulle vara ett positivt tillskott för Göteborgs stad och kunna fungera som ett naturpedagogiskt nav för flera verksamheter, men också vara ett besöksmål för mer långväga besökare. Viktigt är att redan i utredningsfasen tydliggöra vilka instanser internt inom kommunen som ska vara involverade i de olika skedena, för att skapa en så enkel

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
			process som möjligt. Övergripande uppskattningar av kostnad för anläggning av ett naturum beräknas till 30 miljoner plus 5 miljoner för utställningen och driften på runt 3 miljoner per år, plus driftkostnad av själva byggnaden. Idag finns inga medel avsatta i staden för ett certifierat naturum enligt Naturvårdsverkets mall.
 Avslutad	Nämnder och styrelser får i uppdrag att genomföra ett långsiktigt strategiskt effektiviseringsarbete för att frigöra resurser inom staden	2022-01-01 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Genom KF-beslut 2021-11-25 om ny organisation för stadsutveckling (NOS) kommer ett omfattande och långsiktigt utvecklingsarbete att genomföras i samtliga berörda förvaltningar. Syftet är bland annat att förbättra förutsättningarna för ökad framdrift och effektivitet inom stadsutvecklingsprocessen i staden.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att verka för åretruntbad på ett antal badplatser, inklusive kommande jubileumsbadet.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Även KF:s uppdrag från 2021 att utreda förutsättningarna för åretruntbad i den befintliga bassängen i Jubileumsparken avslutas vid nämndsammanträde 20230206 En plan för utveckling av stadens samtliga friluftsbad är framtagen med syftet att kategorisera och göra ställningstaganden för utvecklingen av baden. Nästa skede är de åtgärdsförslag som tas fram på kort och lång sikt samt att kostnader beräknas för friluftsbadens vidare utveckling. Alla badplatser är inte lämpliga för åretruntbad på grund av risker. För att utveckla badplatser för åretruntbad behövs det garanteras framkomlighet och säkerhet samt erbjudas enklare former av faciliteter så som möjlighet till ombyte och tillgång till toaletter även vintertid. Detta är till sist en kostnadsfråga. Förvaltningen har bedömt att det i första hand är Lilleby, Smithska udden, Ganlet och Fiskebäck som kan utgöra lämpliga badplatser för åretruntbad. En utredning av vilka byggnader och vilken servicenivå som behövs ha på badplatserna kommer att tillföras riktlinjer för badplatser och även omhändertas i badplatsplanen framgent. Förvaltningen har sett att bristen på personella resurser gör att det i vissa fall är svårt att hålla god standard och bristen på arbetsledning gör att förvaltningen behöver använda andra utförare till en högre kostnad. Det kan noteras en viss ökad skadegörelse på badplatserna och det hinns inte alltid med att återställa utrustning utan det måste ibland stängas av anläggningar. Förvaltningen eftersträvar nya toalettanläggningar med tidsstyrda lås. De badplatser som är mest utsatta för skadegörelse och olovlig biltrafik föreslås även att kunna ronderas av ordningsvakter med befogenhet att utfärda böter. Förvaltningen gör bedömningen

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
			att ett större mål för framtiden på grund av befolkningsökning vore att göteborgarna skulle ha tillgång till ytterligare ett större friluftsbad förutom Askimsbadet. Samt att en utbyggnad av Askimsbadet bör prioriteras med tanke på den förväntade och planerade befolkningsexpansionen i Tynnered. Detta är investeringar på ca 60–100 miljoner kronor under en fem till tio års period. Andra frågor att ta ställning till är inlösen av ett par befintliga privata badplatser som kan komma i fråga under de närmaste åren framöver När det gäller jubileumsbadet har förvaltningen sedan 2015 prövat olika lösningar för att kunna använda saltvattnet i älven och naturlig rening av sötvatten. Det har gjort det möjligt att erbjuda både söt- och saltvattenbad och därmed bad året om.

6.1.4 Uppdrag till nämnd/styrelse som tilldelats utanför budgetbeslut

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att följa upp Göteborgs Stads friluftsprogramms måluppfyllelse två gånger under 2018–2025	2018-11-14 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Den första uppföljningen av friluftsprogrammet görs i år. Sammanställning av genomförda och pågående åtgärder på ett översiktligt plan pågår med hjälp av medarbetare internt, idrotts- och föreningsförvaltningen, Västkuststiftelsen med flera. Många åtgärder och aktiviteter som stödjer mål och strategier har gjorts eller är pågående. Förvaltningens deltagande i det nationella forskningsprogrammet om hållbart idrotts- och friluftsliv 2020-2023 ger möjlighet till ytterligare underlag för bedömning av fortsatt arbete med friluftsliv fram till 2025.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden ges i uppdrag att ta fram och under 2021 genomföra ett åtgärds paket för att möta de brister som framkommer i stadsrevisionens granskning av gatuhållningen i Göteborg, med målsättningen att klart förbättra standarden på gatuhållningen och synpunktshanteringen	2021-11-05 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Kommande organisationsförändring medför nya och effektiva strukturer, arbetssätt och metoder för att uppnå en ändamålsenlig och effektiv gatuhållning och skötsel av Göteborgs ytor. Ett exempel på detta är att antalet beställare har minskats vilket förväntas bidra till tydliga gränssnitt, roller och ansvarsområden. Organisationsförändringen kommer också att medföra en enklare budgethantering i syfte till att minska administration kring den intern köp- och sälj processen. Synpunktshanteringen på förvaltningar med uppdrag att förvalta mark kommer att ses över med syfte att få ett gemensamt synpunkts- och ärendehanteringssystem och möjlighet till gemensamt kundtjänstavgift. Detta för att invånarna ska bemötas med likvärdig hantering. Parkenhet har under året utökat antalet ärendehandläggare i hanteringen av synpunkter som kommer in till förvaltningen. Detta har bidragit till att ge snabbare svar samt bättre kvalitet i förvaltningens synpunktshantering.
 Avslutad	Stadens nämnder och styrelser får i uppdrag att under 2022 genomföra förbättringar på de områden som brister i linje med svaren i enkäten gällande bland annat cykelparkeringsmöjligheter för anställda.	2022-01-20 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 En inventering har gjorts vid de lokaler där förvaltningen har verksamhet med avseende på förbättringar som kan behövas för att öka cyklandet till och från jobbet. Inga större åtgärder kommer att genomföras under 2022 då förvaltningen avvaktar eventuella förändringar i lokalisering i samband med bildandet av nya förvaltningarna.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Alla stadens nämnder ges i uppdrag att göra samtliga av Göteborgs Stads nämndhandlingar, undantaget sekretesshandlingar, presidiehandlingar samt interna arbetsmaterial, tillgängliga i appen Netpublicator när handlingarna är färdigställda enligt nämnden, för politiska sekreterare, kommunalråd i kommunstyrelsen samt gruppleddare i kommunfullmäktige i Göteborgs Stad.	2022-01-20 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Sedan maj 2022 finns en särskild publik mapp i Netpublicator med namnet "KS-publika nämndhandlingar". I huvudmappen har en mapp lagts till för varje nämnd med ett inledande KS- innan namnet på nämnden. Respektive förvaltning ansvarar för att lägga in sin nämnds sammanträdesdatum under den nya publika mappen. I samband med publicering av nämndens möteshandlingar på handlingar och protokoll på goteborg.se kopieras samma handlingar över till den publika mappen. Protokoll och eventuella snabbprotokoll publiceras inte i den publika mappen. Nämndernas handlingar ska ligga kvar i den publika mappen under två år (standard för Netpublicator), de ska därefter rensas samtidigt som den ordinarie mappen rensas.
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden ges i uppdrag att utreda om det finns fler gångstråk i Göteborg som behöver undantag för att underlätta för hundägare med kopplad hund att nå naturområden	2022-02-21 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Förvaltningen har gjort en utredning kring hundförbudet och föreslagit ett undantag i den lokala ordningsstadgan vid Askimsbadet och Näsetbadet så att kopplade hundar kan passera områdena året om. Förvaltningen har kunnat konstatera att det inte finns fler gångstråk i Göteborg som behöver undantag för att underlätta för hundägare med kopplad hund att nå naturområden. Underlaget lämnades till stadsledningskontoret som har lyft ärendet för beslut i kommunstyrelsen. Efter beslut av Länsstyrelsen och Polisen om en ändring i ordningsstadgan för både Askimsbadet och Näsets badplats har beslutet trätt i kraft i juni månad. Förvaltningen har utrett och inventerat för att korrigera skyltningen vid de två badplatserna i enlighet med ändringen i ordningsstadgan och placera ut förtydligande skyltar på optimala platser. Uppdraget är därmed slutfört.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att se över sin kapacitet att hantera kontanter i händelse av kris	2022-03-24 2023-03-24	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Idagsläget har inte Park- och naturförvaltningen den möjligheten, frågan kommer hanteras i de nya nämnderna..
✓ Avslutad	Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden.	2022-05-19 2023-05-19	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har tagit fram en aktivitetsplan för att sprida informationen i förvaltningen med hjälp av det material som SLK Kommunikation och SLK HR har producerats. Förvaltningens chefer har fått information på förvaltningsinformation, materialet har skickats ut tillsammans med instruktioner i förvaltningens chefsbrev med påminnelse om att gå igenom materialet på APT samt att inlägg har publicerats på intranätet.
✓ Avslutad	Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker.	2022-05-19 2023-05-19	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Inom ramen för förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete genomförs årligen organisatoriska och fysiska arbetsmiljöronder i samarbete med skyddsombuden för de fackliga organisationerna. Det är viktigt att saker som inte fungerar i verksamheten lyfts av medarbetare och chefer inom organisationen i de frågor som rör verksamhet och påverkar medarbetarna utifrån förvaltningens delegerade arbetsmiljöansvar. Inom Göteborgs Stad finns även en whistleblower funktion dit både medarbetare, chefer kan vända sig om man inte ser någon möjlighet att lyfta missförhållanden i sin egen organisation. Förvaltningen kommer att ta fram en aktivitetsplan där man sammanhållet informerar om vart man kan vända sig i olika situationer som medarbetare och chef som även innefattar att man kan vända sig till stadens politiker.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Park- och naturnämnden får i uppdrag att korrigera skyltningen vid Askimsbadet och Näsetbadet i enlighet med den reviderade lokala ordningsstadgan samt tydliggöra informationen på stadens hemsida efter att Länsstyrelsen meddelat sitt beslut	2022-08-18 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Arbetet med skyltning har slutförts, Information på stadens hemsida är uppdaterad.
✓ Avslutad	Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.	2023-01-25 2023-01-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förvaltningen har tagit fram förslag på energieffektiviserande och energibesparande åtgärder och verksamheten har vidtagit de åtgärder som kunnat genomföras på kort sikt. Arbetet fortsätter i stadsmiljönämnden

6.1.5 Hemställan från KS

Kommunstyrelsen hemställer till park- och naturnämnden att se över möjligheten att omfördela investeringsmedel för aktuellt projekt utifrån de direktiv som finns i stadens budget för 2021.

Hemställan avslutas vid nämndsammanträde 20230206

Uppdraget avser Olof Palmes plats. Stadsmiljönämnden har i budget 2023 33 mkr för projektet vilket innebär att hemställan kan anses avslutad

6.2 Redovisning av nämndens uppdrag exkl. KF/KS

6.2.1 Uppdrag från Park- och naturnämnden som tilldelats verksamheten utanför budgetbeslut

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Uppdrag om åtgärder Plaskis	2021-10-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Förstudie har tagits fram och resulterat i en sammanvägning av vad synpunktsinsamling och dialoger samt arbetet med förstudien har mynnat ut i, och är ett medskick till framtida gestaltning i form av ett konceptförslag. Konceptförslaget tar också avstamp i kulturmiljöutredningens rekommendationer. Sammantaget är medskicket ett förslag på hur de kvaliteter som finns på platsen idag ska bevaras, förstärkas och vidareutvecklas så att "Plaskis" ska vara en lockande och trivsamt plats att vistas på under lång tid framöver. Fortsatt arbete kommer att ske i ny förvaltning
✓ Avslutad	Säkerställa att stadens riktlinjer för personsäkerhet, rutin för polisanmälan vid hot och våld i tjänsten samt eventuell lokal riktlinje/anvisning för hot och våld är känd och fullt implementerad i hela förvaltningen samt föreslå hur förvaltningen ytterligare kan förstärka medarbetares säkerhet mot våld, hot och olovlig påverkan.	2021-12-31 2022-12-31	Avslutades vid nämndsammanträde 20220926 Förvaltningen har uppdaterat anvisningen för hot- och våld och otillåten påverkan, tagit fram checklista, en mall för riskanalys och APT-material. Majoriteten av avdelningarna har genomfört utbildning om materialet och innehållet under våren samt även informerat och påmint alla chefer via förvaltningens chefsbrev. Inom ramen för ny organisation stadsutveckling NOS, kommer man säkerställa att frågorna tas om hand i den nya organisationen av både HR respektive nya säkerhetsansvariga i förvaltningarna.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
✓ Avslutad	Dialog och samverkan 1. Att förvaltningen utvecklar sina rutiner för dialog vid beslut som berör nyttjande av offentliga ytor för att skapa större delaktighet. 2. Att förvaltningen ser över behov av interna kompetenshöjande insatser kring samverkan och dialog samt genomför dessa.	2022-01-01 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Mötet med dem vi är till för avseende förvaltningens upplåtelse av mark är av varierande art. Likabehandling, regelverk kring allmän plats och påverkan på omgivningen är aspekter som behöver kommuniceras tydligt, med lyhördhet och respekt för såväl den som önskar tillgång till mark som för allmänhetens intresse och behov. Kommunikationen kan ske med mail, skyltar, dialogmöten, enkäter, samtal, brev med mera. För att åstadkomma gemensam förståelse och delaktighet i dessa processer krävs både tid, personella resurser, kompetensutveckling, samarbete med övriga staden, och gemensamma kanaler. Arbete pågår med att ta utveckla rutiner kring dialog inför beslut som berör offentliga ytor där förvaltningen identifierar att det finns olika särintressen kring hur ytan ska nyttjas. Dialogformer har provats vid Välen och "Plaskis" (https://vartgoteborg.se/kultur-och-fritid/plaskis-i-majorna-rustas-upp/). Som en ökad möjlighet till delaktighet har förvaltningen tagit fram en rapport avseende möjligheterna till volontäruppdrag. Förvaltningens fortsätter utvecklingsarbetet med dialog och samverkan och i nuvarande och kommande nya förvaltning nästa år. I enlighet med förvaltningens reglemente § 5 att nyttja stadens infrastruktur för att arbeta med demokratisk delaktighet, dialog och inflytande, har kontakt även tagits med förvaltningen för Demokrati och medborgarservice som har uppdraget att stötta Göteborgs Stads verksamheter med att skapa möjligheter för medborgarinflytande. Då en ny organisation för stadsutveckling träder i kraft 2 januari 2023, och de offentliga ytorna då förvaltas av en ny stadsmiljönämnd kommer arbetet att ingå i den organisationsutveckling som pågår under hösten.

Status	Uppdrag och beskrivning	Datum	Kommentar
 Avslutad	Uppdrag att, i dialog med GöteborgsLokaler, utreda och återkomma till nämnden med förslag på hur Kyrkbytorget kan utvecklas. Park- och naturnämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att, i dialog med GöteborgsLokaler, utreda och återkomma till nämnden med förslag på hur Kyrkbytorget kan utvecklas med lekplats för barnen och aktiviteter för äldre, exempelvis boulebana, uteservering och torghandel.	2022-02-22 2022-12-31	Avslutas vid nämndsammanträde 20230206 Dialog har pågått under året med GöteborgsLokaler och verksamheter på plats vid Kyrkbytorget kring fortsatt utveckling av torget. Platsbesök och inventering av lekplatser i området har genomförts, förvaltningen bedömer att ytterligare lekplats inte är aktuellt i området. Torget genomgick en upprustning under 2018 då bland annat nya sittmöbler, lekskulpturer och belysning tillfördes. De åtgärder som förvaltningen nu föreslår handlar dels om mindre reparationsåtgärder, t ex lagningar av skador i torgets unika gatstensbeläggning och att en sockel till tidigare konstverk tas bort. Komplettering av sittmöbler vid torget samt nya aktiviteter för äldre och barn finns också med i förslaget, dessa är av temporär karaktär med hänsyn till torgets kulturhistoriska värde och Göteborgs Stads bevarandeprogram. Bland annat föreslås en boulebana anläggas på sådant sätt att gatstensbeläggningen bevaras. Förvaltningen bedömer kostnaden av detta förslag till ca 1 miljon kr. Torget i sin helhet har förhållandevis stora sättningskador som behöver omhändertas i framtiden. Kostnaden för detta finns inte med i förslaget utan behöver en mer omfattande utredning.

7 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll 2022

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll fastställer att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten. Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. En rapportmall har tagits fram där en utvärdering görs utifrån fyra perspektiv: kultur, planering och uppföljning, riskbaserad styrning samt åtgärder och förbättringsarbete.

Sammanfattning

Huvudsakligen bedömer förvaltningen att det har funnits en tillräckligt effektiv hantering av processerna inom styrning, uppföljning och kontroll och att förvaltningen har en styrka inom flera områden. Detta har uppnåtts genom att arbeta utifrån ständiga förbättringar. Arbetet kommer tas vidare i de nya förvaltningarna för stadsutveckling.

Rapporten som helhet bifogas årsrapporten.

8 Intern kontrollplan - uppföljning 2022

Område	Kontrollaktivitet	Ris k	Ansvarig	Kontroll
Risk för brister i efterlevnad inom lagar och riktlinjer, vad gäller inköp och upphandling	God intern kontroll och analys genom stickprov, återkoppling till ansvariga chefer samt redovisning till ledningsgrupp.	9	Chef för ekonomi, IT och upphandling	Stickprov på inköp och upphandlingar
Uppföljning				Kontinuerlig kontroll och analys. Vid de stickprov som har genomförts har inga avvikelser hittats
Risk för försämrad miljö och hälsa då kemikalier används	Utbildning i användandet av kemikalier, registrering av kemikalier i Chemsoft och genomföra medicinska kontroller	9	Chef Skötsel och anläggning Chef Arbetsmarknad Chef HR och kommunikation	Andelen registrerade produkter ska öka Antal genomförda utbildningar Antal genomförda medicinska kontroller
Uppföljning				Fler kemikalier har registrerats i Chemsoft. Utbildningar har genomförts för samtliga gruppchefer och arbetsledare. Medicinska kontroller har genomförts. Fokus bör framöver ligga på att inga nya kemikalier med krav på utbildning och medicinska kontroller köps in
NOS Olika IT stöd för våra processer	Kartläggning av förvaltningens IT-stöd	9	Chef för Ekonomi, IT och upphandling	Återrapportering till Besluts och prioriteringsforum IT och digitalisering
Uppföljning				Inför införandet av NOS-förvaltningarna har park- och naturförvaltningen kartlagt IT-stödet i processerna och rapporterat till projektet

NOS Lägga ner och starta upp ny nämnd	Skapa förutsättningar för att genomföra uppdraget	12	Chef för Verksamhetsstyrning	Återrapportering till FLG
Uppföljning				Kontinuerlig rapportering och dialog har genomförts i förvaltningsledning
NOS Behålla och rekrytera inom kompetensområdet hållbara livsmiljöer	Genomföra aktiviteter för att vara en attraktiv arbetsgivare inom området hållbara livsmiljöer	12	Chef för Kommunikation och HR	Återrapportering till FLG
Uppföljning				Förvaltningen har varit på arbetsmarknadsföreläsningar på Chalmers, startat samarbete med gymnasieskola med anläggningsteknik för att göra verksamheten känd för eleverna, planerat för att ta emot praktikanter från tekniska och andra högskoleutbildningar
Processen för omhändertagande av Göteborgarnas synpunkter	Ta fram en kommunikationsstrategi. Förändra och tydliggöra processen	12	Chef för Kommunikation och HR, Chef för offentliga utemiljöer	Återrapportering till FLG
Uppföljning				Återrapporterats i uppdraget från nämnden angående dialog och samverkan

9 Barnbokslut 2022

Varje nämnd och styrelse ska enligt beslut från kommunfullmäktige 2021-06-16 § 20 årligen upprätta ett barnbokslut.

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag för att skapa en bättre situation för barnen i Göteborg, samt vara ett stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnbokslutet är en sammanställning av en *verksamhets resultat* som berör barn och innebär att varje förvaltning/bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur fattade beslut påverkat barns och ungas villkor i området eller i en verksamhet.

Under året har förvaltningens samordnare för barnrättsfrågor genomgått Sveriges kommuner och regioners utbildning i barnkonventionen samt barnstrategutbildning.

2022 togs Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022-2030 fram, i planen finns barnrättsperspektivet inarbetat.

10 Park- och naturförvaltningens miljörapport 2022

I miljörapporten sammanfattar park- och naturförvaltningen miljöåret 2022 inom ramen för verksamhetens miljöledningssystem. I rapporten finns beskrivet hur arbetet fortgått under året mot uppsatta miljömål inom ledningssystemet, en bedömning om hur förvaltningen når upp till målen och vilka avvikelser som rapporterats in under året

Året 2022 har varit speciellt för förvaltningen då verksamheten kommer att ingå i ny organisation för stadsutveckling. Det har inneburit ett lägre tempo i miljöarbetet då mycket fokus lagts på att förbereda detta skifte.

11 Sammanställning av göteborgsförslag

ID	Rubrik	Beslut
11490	Låt skejtarna få fortsätta skejta i Plaskis	Genomfördes
11474	Gör om Utbyvägen 111:s gård till rastgård för hundar	Genomfördes inte
9456	Ängen och backarna i Aröd	Överfördes(till fastighetskontoret)
9455	Tillträde till Sandsjöbacka/Oxsjön via Hovås hagstig	Genomfördes inte(men genomförs av annan part)
8427	Skapa ett Skrylleskogen vid Svartetjärn	Genomfördes delvis
6397	Nya discgolfbanor i Göteborg	Genomfördes delvis
5327	Förbättrad GC-väg mellan Röda Sten och Nya Varvet	Bordlades och överfördes(till stadsmiljönämnden)
5269	Utveckla Högsbo stadsdelspark, gör plats för 850 elever	Genomfördes inte
4194	Skateboardpark i Majorna	Genomfördes inte(men genomförs delvis av annan part)
12588	Hundrastgård i Torslanda	Genomfördes inte
12591	Hundrastgård i Gerrebacka	Genomfördes inte
12604	Omvandla Ruddalen till naturreservat	Genomfördes inte
12613	Ny skateyta i Västra centrum	Genomfördes inte(men genomförs delvis av annan part)

Park- och naturförvaltningens miljörapport 2022

En sammanfattning av årets arbete inom
miljöledningssystemet.

Förord

I detta dokument sammanfattar Park- och naturförvaltningen miljöåret 2022 inom ramen för verksamhetens miljöledningssystem.

Året 2022 har varit speciellt för förvaltningen då verksamheten kommer att ingå i ny organisation för stadsutveckling. Det har inneburit ett lägre tempo i miljöarbetet då mycket fokus lagts på att förbereda detta skifte. Arbete som behöver tas igen i ny organisation.

Större delen av förvaltningens uppdrag kommer att återfinnas inom förvaltningen Stadsmiljö. Där kommer arbetet med miljöledningssystemet att fortgå och säkerligen kännas igen från dagens miljöarbete.

Hur arbetet fortgått under året mot uppsatta miljömål inom ledningssystemet, en bedömning om hur vi når upp till målen och vilka avvikelser som rapporterats in under året kan du läsa om på följande sidor.

Stort tack till alla medarbetare som bidragit med att ta fram kunskap till denna rapport och till alla kollegor som verkar för att förvaltningens verksamhet minskar sin miljö- och klimatpåverkan.

Framtagen av:

Emil Björklund, Förvaltningscontroller miljö

Malin Malm, Utvecklingsledare miljö – Skötsel och anläggning

Innehåll

Förvaltningens miljöledningssystem	4
Aktiviteter för att nå målen	6
Höjd miljökompetens	7
Öka medarbetarnas miljökompetens	7
Hållbar kemikalieanvändning	8
Minska totala antalet kemikalieprodukter vi använder med minst 5% per år	8
Inga cancerframkallande eller hormonstörande kemikalier används	9
Att få in samtliga produkter som verksamheten använder i Chemsoft	11
Framtidsfrågor	11
Minskade utsläpp från våra fordon	12
Fossilfri fordonsflotta 2023	12
Tanka HVO i alla godkända fordon	13
Minskade utsläpp från våra arbetsmaskiner	15
Fossilfri maskinpark 2025	15
Mindre maskiner	15
Tyngre maskiner	17
Öka andelen maskiner som drivs med HVO100	18
Framtidsfrågor	19
Minskat och bättre sorterat avfall	20
Säkerställa sortering av bygg- och rivningsavfall i alla anläggningsprojekt	20
Minskat och bättre sorterat avfall från evenemang	21
Framtidsfrågor	22
Minskad påverkan från verksamhetens tjänster	24
Minskad miljö- och klimatpåverkan från produkter och material	24
Hur vi når upp till förvaltningens miljömål	25
Avvikelser under året	28
Revision av miljöledningssystemet	28
Bilagor	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Förvaltningens miljöledningssystem

miljöaspekter.

Under 2022 har förvaltningen ingått i ett Stadengemensamt miljöledningssystem. Arbetet har under året följts upp av Miljöförvaltningen. Förvaltningen har en mängd olika verksamheter och roller. I och med detta så har vi också många olika miljöaspekter som innebär både negativ och positiv påverkan på vår yttre miljö. Vårt ledningssystem är i dagsläget inriktat på att minska vår negativa påverkan och kopplar an till Stadens satta miljömål.

Förvaltningen gjorde inga väsentliga förändringar under 2022 i sin verksamhet och arbetar utifrån de redan framtagna områdena som vi ser som våra betydande

I vår skötsel och anläggning används många kemikalier som har påverkan både på lokalmiljön och på våra medarbetares arbetsmiljö. Vi använder många fordon och maskiner för att utföra arbete i staden och dessa medför både utsläpp till luft och buller, vi hanterar mycket avfall där det har stor påverkan i hur vi lyckas minska mängderna där vi har rådighet och hur vi arbetar med att materialåtervinna alla avfallsströmmar vi hanterar. Inom utsläpp från verksamhetens tjänster är det framför allt material och produkter som används inom våra anläggningsprojekt som påverkar. En viktig del i att både öka vår positiva påverkan och minska den negativa ligger också i att vår personal har god kompetens och engagemang för frågorna.

Valet av dessa fokusområden utgår från en bedömning i var den största miljö- och klimatpåverkan finns men också vilken rådighet förvaltningen har och vilka mål som finns antagna inom Staden. Utifrån detta så tar förvaltningsledningen beslut om fokus på miljöarbetet och sätter mål. Arbetet utförs på avdelningarna, stöds av miljöfunktioner och följs upp i förvaltningens miljöledningssystem.

Följande delmål fanns antagna under 2022:

Hållbar kemikalieanvändning.

- Att få in samtliga produkter som verksamheten använder i Chemsoft.
- Minska totala antalet kemikalieprodukter vi använder med minst 5% per år.
- Inga cancerframkallande eller hormonstörande kemikalier används.

Minskade utsläpp från våra fordon.

- Fossilfri fordonsflotta 2023.
- Tanka HVO i alla godkända fordon.

Minskade utsläpp från våra arbetsmaskiner.

- Fossilfri maskinpark 2025.
- Öka andelen maskiner som drivs med HVO100.

Minskad påverkan från verksamhetens tjänster.

- Minskad miljö- och klimatpåverkan från produkter och material.

Minskat och bättre sorterat avfall.

- Säkerställa sortering av bygg- och rivningsavfall i alla anläggningsprojekt.
- Minskat och bättre sorterat avfall från evenemang.

Höjd miljökompetens hos anställda.

- Öka medarbetarnas miljökompetens.

Målen är långsiktiga och vägen för att nå dem kommer ständigt att förändras. I kommande avsnitt följer en sammanfattning av vad som gjorts under året för att nå våra mål, en bedömning av hur vi når uppsatta mål, vilka områden vi behöver utveckla i framtiden och vilka avvikelser som skett under året.

Aktiviteter för att nå målen

Förvaltningens miljömål stöttar de mål som antagits inom *Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, 2021–2030*. Andra viktiga styrande dokument för förvaltningens miljöarbete är *Göteborgsregionen minskar avfallet* (Stadens avfallsplan), *Elektrifieringsplanen* och *Energiplanen*.

Målen revideras vid varje årsskifte och åtgärder justeras för att nå största möjliga effekt med de resurser som finns tillgängliga.

Park- och naturförvaltningen är en mångsidig organisation som arbetar med allt från att driva djurpark till att kontrollera dämmen för vattenflöden i staden. Det finns många goda exempel i stort och smått på vad som görs i det dagliga arbetet för att minska vår påverkan och det finns också många områden där vi skulle behöva göra mer för att ligga i linje med lokala, nationella och internationella mål och åtaganden.

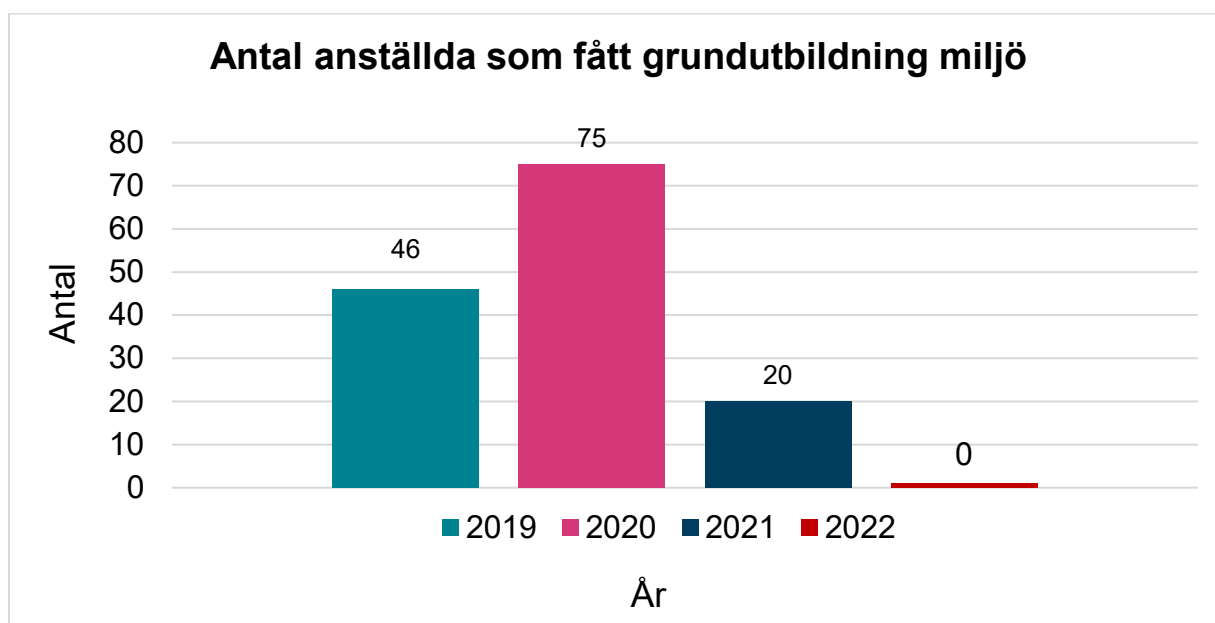
Nedan kan du läsa en summering av vilka aktiviteter som skett under året för att nå våra mål.

Höjd miljökompetens

Öka medarbetarnas miljökompetens.

Under 2022 har ingen grundläggande miljöutbildning hållits för personalen på grund av arbetet med ny organisation.

Exempel på utbildningar som har hållits under året är utbildning inom avfallshantering kopplat till verksamheten på Holmen, utbildning inför delegationsordning yttre miljö inom avdelningen Skötsel och anläggning, kort information om miljöarbetet vid introduktion av nyanställda och vidareutbildning av miljöfunktioner.

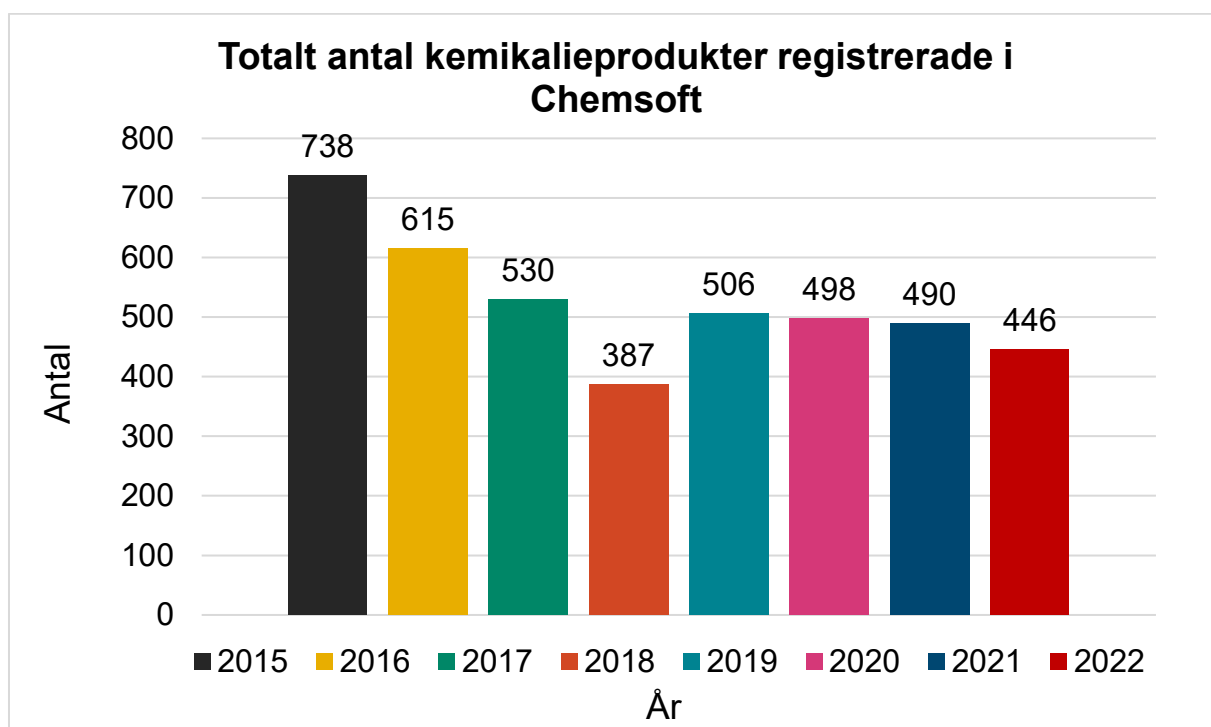
Hållbar kemikalieanvändning

Verksamheten hanterar många kemikalier i arbetet med att sköta och bygga staden. Kemikalieanvändningen är därför en prioriterad fråga både gentemot den personal som använder produkterna och på grund av den påverkan som kemikalierna har på miljön.

Förvaltningen har haft tre mål för kemikalier varav det viktigaste är att få bort de hormonstörande och cancerframkallande produkterna.

Minska totala antalet kemikalieprodukter vi använder med minst 5% per år.

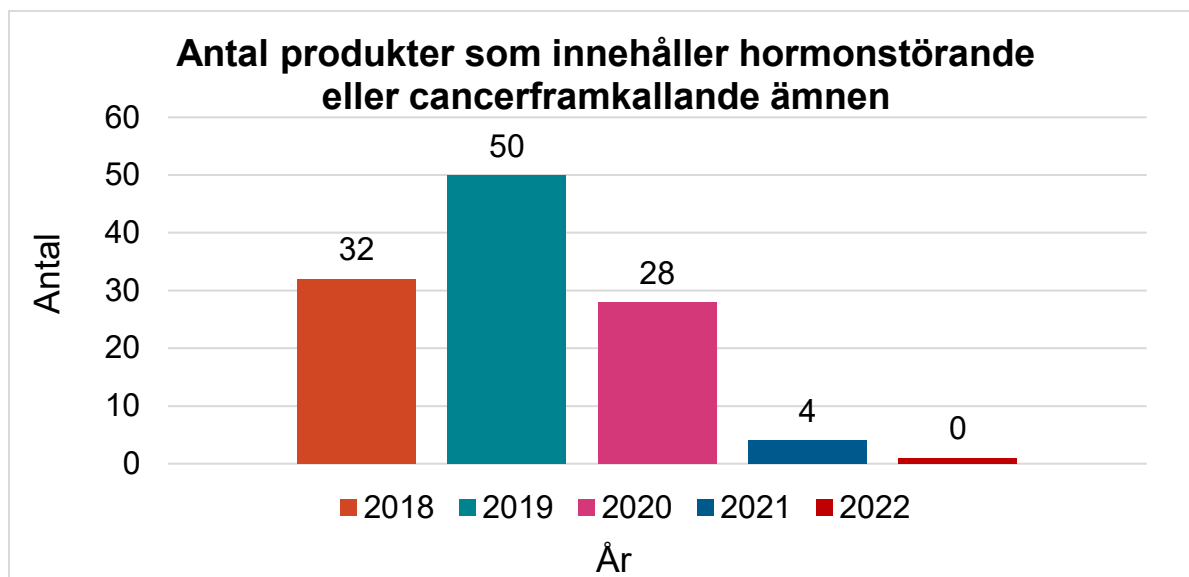

Under året har det försvunnit 44 kemikalier vilket innebär att det totala antalet minskat från 490 till 446. Avdelningen arbetsmarknad har gjort en stor rensning och det är tack vare dem som det totala antalet gått ned så mycket.

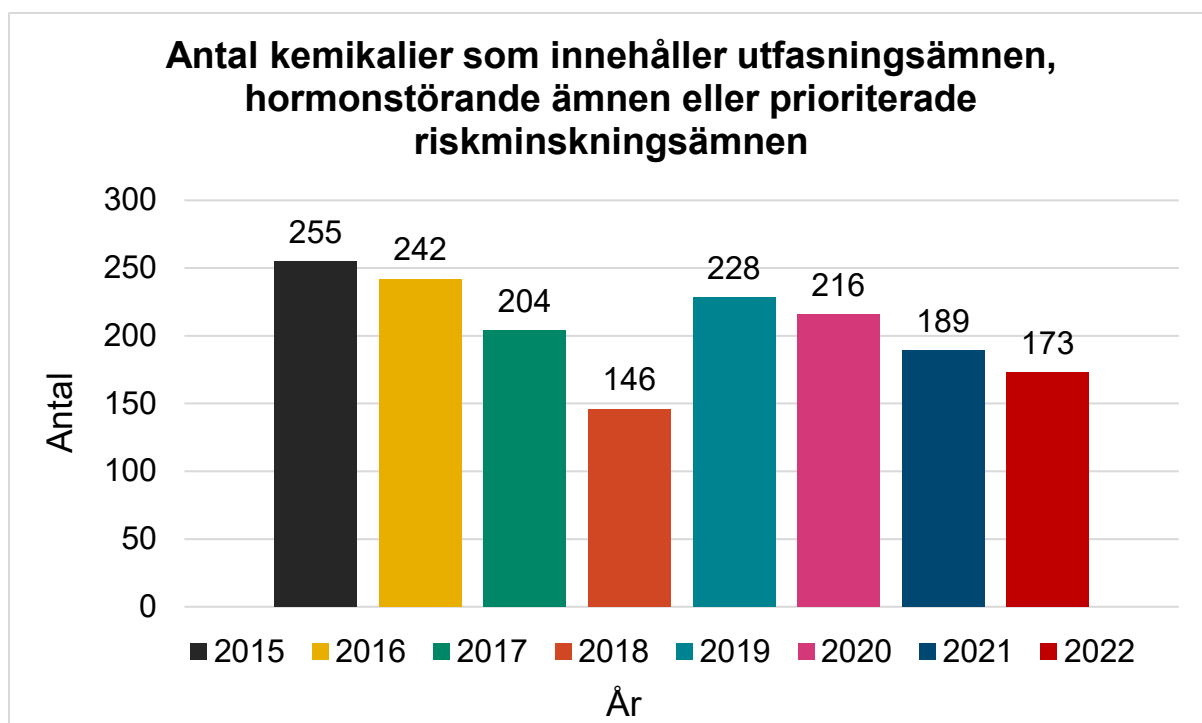

Inga cancerframkallande eller hormonstörande kemikalier används.

Prioriteringen 2022 och även tidigare år har varit att få bort kemikalier med hormonstörande och cancerframkallande ingredienser.

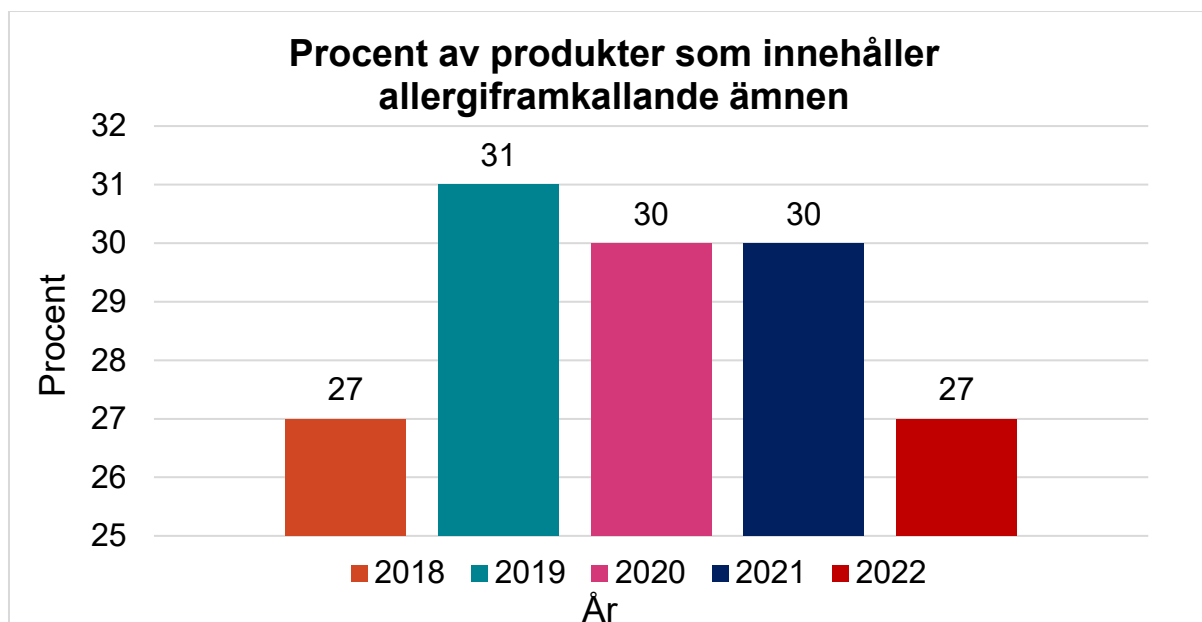

Resultatet av arbetet har varit mycket lyckat och antalet har minskat från som mest 50 kemikalier till 0 och det beror sammantaget på flera olika faktorer. Dels finns en ökad efterfrågan på marknaden efter bättre produkter både för människa och miljö och därmed finns incitament för tillverkare att ändra innehåll i kemikalierna. Förvaltningen har även jobbat med att hitta mindre farliga kemikalier och att rensa bort sådant som inte används.

Hormonstörande och cancerframkallande samt kraftigt allergiframkallande ingredienser klassas som utfasningsämnen. Ingredienser med miljöfarliga långtidseffekter är exempel på prioriterade riskminskningsämnen och det är det sammanlagda antalet som redovisas i diagrammet ovan.

I Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram finns mål om att 2030 ska andelen kemikalier i Staden innehållande utfasningsämnen vara nära noll och antalet kemikalier med riskminskningsämnen ska halveras.

Fortsatt innehåller en stor del av kemikalierna allergiframkallande ämnen. Ett vanligt scenario är att en kemikalie med cancerframkallande ämnen ska bytas ut och då innehåller alternativen ofta allergiframkallande ämnen istället. Även om det inte är det område som är högst prioriterat i kemikaliearbetet tas det inte in nya produkter med allergena ingredienser om det finns

alternativ och det sker även utrensning av produkter där det finns ersättningsprodukter som inte är allergiframkallande.

Att få in samtliga produkter som verksamheten använder i Chemsoft.

Förvaltningens egna förråd på Holmen har utökat sortimentet av kemikalier och i skrivande stund kan medarbetarna köpa 108 olika kemikalier. De kemikalier som tas in ska i möjligaste mån vara upphandlade och så snälla som möjligt för både människa och miljö. Genom att hänvisa medarbetarna till att handla kemikalier på förrådet undviks det att onödigt farliga kemikalier köps in och det går även att få fram statistik på försäljning.

Framtidsfrågor

Förvaring och hantering av kemikalier är två områden som behöver förbättras på förvaltningen. Överhuvudtaget bör de rutiner som är framtagna påminnas om för en bättre följsamhet.

Trots den förändrade inköpsorganisationen med utsedda beställare finns det fortsatta problem med att produkter som inte är registrerade i Chemsoft eller upphandlade köps in, fastän det gått ett par år sedan rutinen infördes. Förhoppningsvis kommer det på sikt tillsammans med styrning av inköp till Holmens förråd att ge effekt under kommande år.

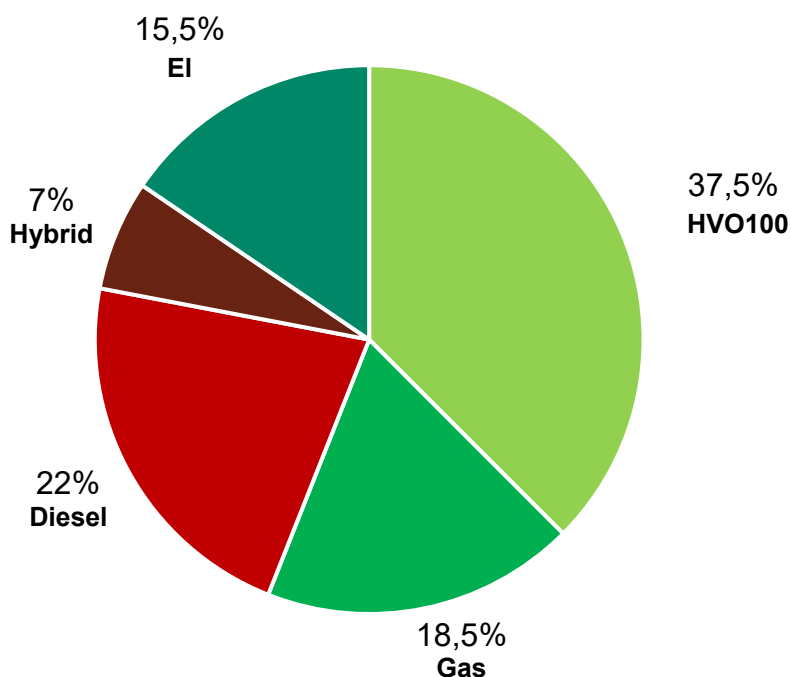
Minskade utsläpp från våra fordon

Under 2022 har arbetet för att minska miljö- och klimatskadliga utsläpp från fordon fortsatt. Inköp av nya fordon har skett i linje med målet om en fossilfritt driven flotta under 2023. Åtgärder har vidtagits för att öka användningen av HVO100, fler el-alternativ har testats och köpts in och planering för att få en god laddinfrastruktur har påbörjats.

Fossilfri fordonsflotta 2023

Stadens och förvaltningens mål är att uppnå en fossilfritt driven fordonsflotta till 2023. Nedan ses den totala fördelningen av fordon utifrån drivmedel i slutet av 2022. 71% av förvaltningens flotta av fordon drivs fossilfritt vilket är en ökning från föregående års 64%. Ökningen beror till största delen av att fordon som förut drivits på diesel nu är godkända för att drivas av HVO100 samt att fler el-fordon har kunnat köpas in.

Med de sista beställningar som görs under februari 2023 så kommer den kommande Stadsmiljö förvaltningen under 2023 att uppnå målet om 100% fossilfritt. De sista beställningarna inväntas så att eldrivna skåpbilar blir tillgängliga.

Vad gäller tunga fordon, som ligger utanför detta mål, så är trenden även där god. Under 2023 kommer 9 av 11 sådana fordon att kunna drivas fossilfritt.

Inom elektrifiering av fordon så har under året ytterligare steg tagits för att säkerställa en ordnad utbyggnad av laddinfrastruktur som grund för att öka antalet el-fordon. För klimatväxlingspengar har förvaltningen beställt laddare för ytterligare 28 fordon på våra verksamheter Ringön och Blomstergården.

Verksamheten beställer el-fordon där möjligheter finns, under 2022 tillkom 4 eldriva fordon och under 2023 kommer flera typer av fordon som blir aktuella för våra arbetsuppgifter att finnas tillgängliga. Takten på utbytet är beroende av avtalstider och tillgång.

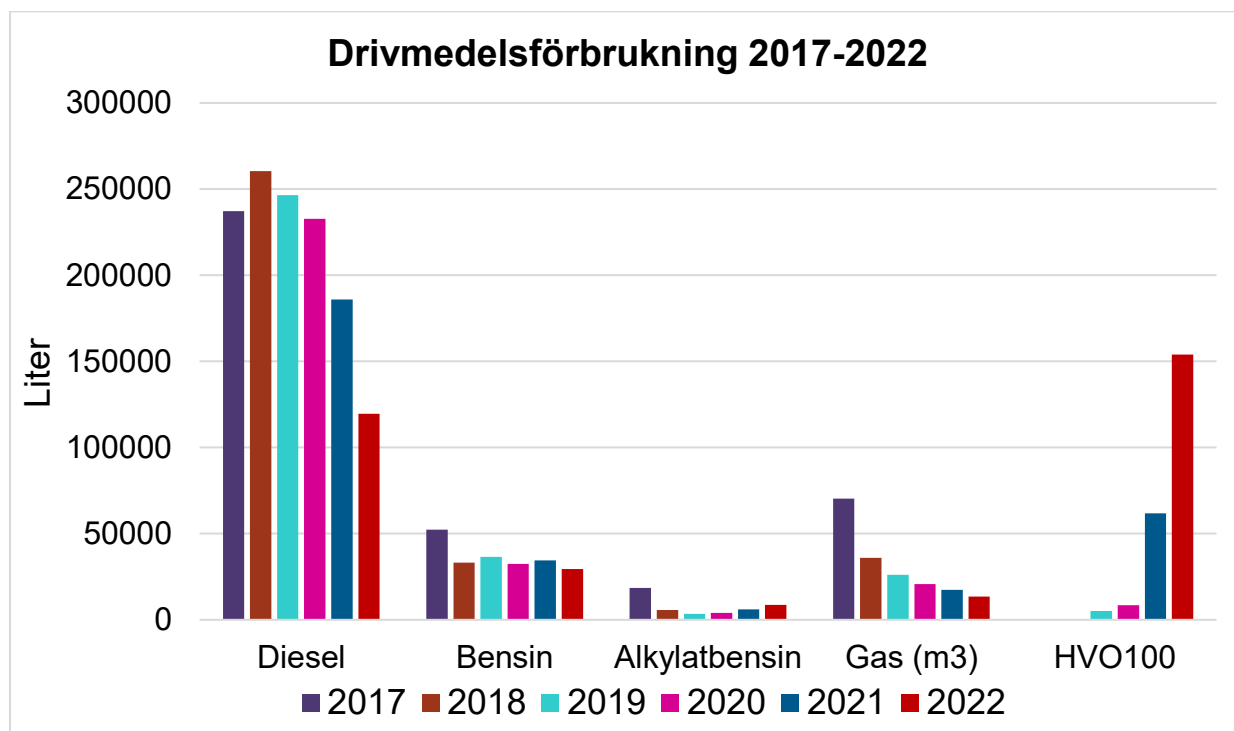

Tanka HVO i alla godkända fordon

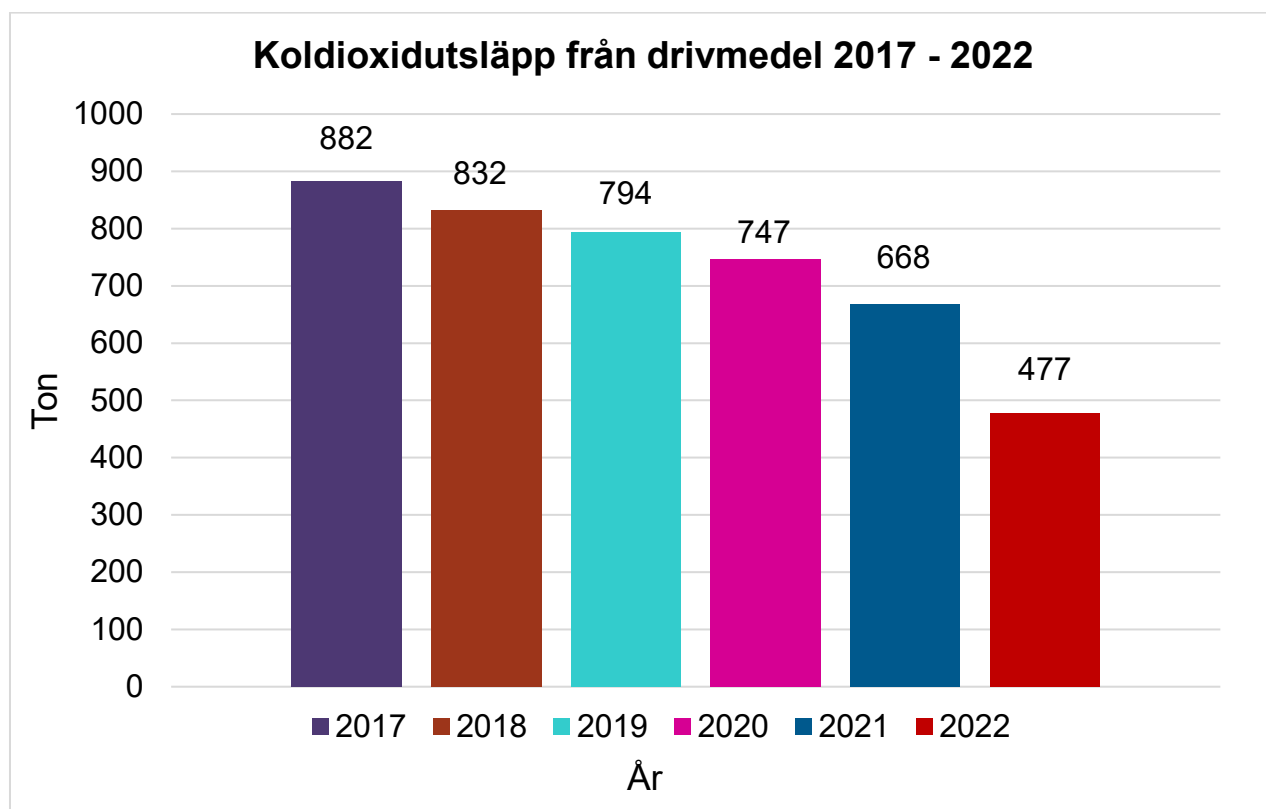
För att minska skadliga klimat- och partikelutsläpp har arbetet under året fortsatt fokuserat på att de fordon som är godkända för tankning också alltid ska tanka HVO100. På kort sikt är detta bränsle den snabbaste och minst kostsamma vägen för förvaltningen att åtgärda de utsläpp som sker från våra fordon.

Förvaltningens mobilitets- och miljöfunktioner har aktivt informerat och stöttat verksamheterna att tanka bränslet. Utvecklingen har följts upp månadsvis och kommunicerats till ansvariga.

Ser man till totala inköpen av drivmedel så har utvecklingen för HVO100 varit god under året. Fler tankar rätt, ytterligare typer av fordon kan nu tankas och lösningar för att enklare kunna tanka HVO100 har vidtagits. Sedan hösten 2022 finns det till exempel farmatankar på verksamheten Holmen för att tanka fossilfritt.

Inköpen av HVO100 under 2022 har mer än fördubblats jämfört med siffrorna för 2021. Trenden för inköp av fossila drivmedel fortsätter således att minska. Detta medför minskade koldioxidutsläpp från verksamhetens fordonsflotta som visas nedan. Fortsatt fokus behöver vara att alla bilar och maskiner som kan tankas med HVO100 också gör detta.

Siffrorna ovan är ungefärliga då andelen förnyelsebar energi tillsatt i fossila drivmedel har varierat under åren men visar på att klimatskadliga utsläpp från verksamhetens fordon fortsätter minska. Antagligen är historiska utsläpp högre än vad värdena visar då inblandningen av förnyelsebart bränsle varit lägre än vad som räknats med i denna uträkning. Utsläppen för energi förbrukat av el-fordon samt utsläppen från alkylatbensin till maskiner saknas i ovanstående beräkningar. Värdena visar hela kedjan från produktion, distribution och användning av drivmedel vi förbrukat.

Ytterligare minskningar förväntas med ökad elektrifiering och användning av fossilfria bränslen.

Minskade utsläpp från våra arbetsmaskiner

Våra verksamheter och underentreprenörer använder i skötsel och anläggning en mängd olika maskiner. Arbetsmaskiner står för en betydande del av de klimatskadliga utsläppen (cirka 6% av växthusgasutsläppen i Sverige) och i en snabbt växande stad som vår antagligen mer än så. Målen nedan är satta för förvaltningens egen maskinpark.

Fossilfri maskinpark 2025

För att uppnå målet arbetar förvaltningen fortsatt med elektrifiering av maskiner som används i anläggningsprojekt och i skötsel.

Mindre maskiner

Utvecklingen mot batteridrivna alternativ går snabbast för de mindre handhållna maskinerna där det idag i de allra flesta fall finns maskiner att tillgå som möter våra behov.

Bild 1. Maskiner i väntan på nya skötseluppdrag.

Under året har fortsatt samarbete med maskinleverantörer inneburit att förvaltningen kunnat testa nya produkter som kommer ut på marknaden och föra in viktig kunskap i utvecklingsprocessen av nya modeller. Fler handhållna maskiner som används inom anläggningsprojekt har under året hyrts genom vårt eget förråd vilket innebär att fler maskintyper kunnat elektrifieras. Exempel på det är vibrationsplattor, motorsågar och stenkapar.

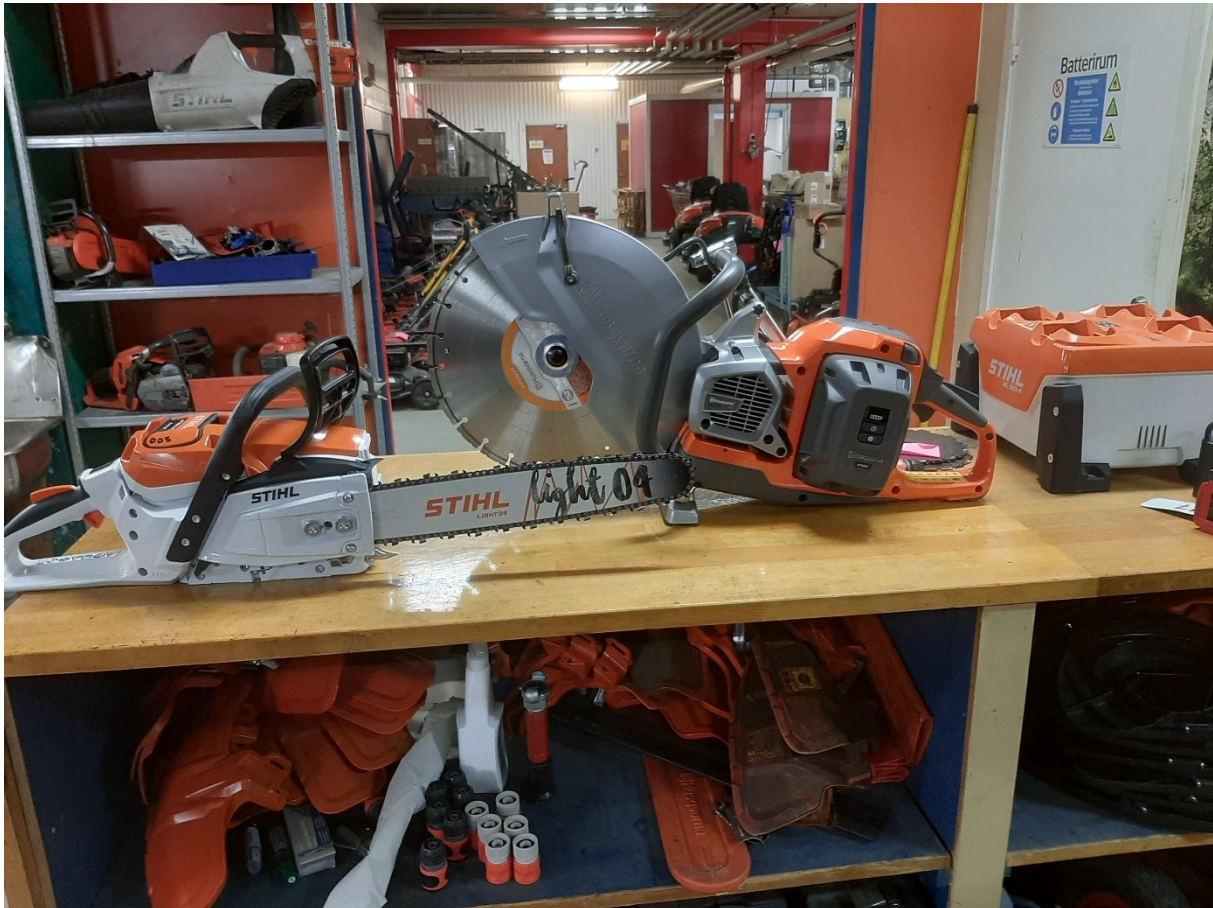
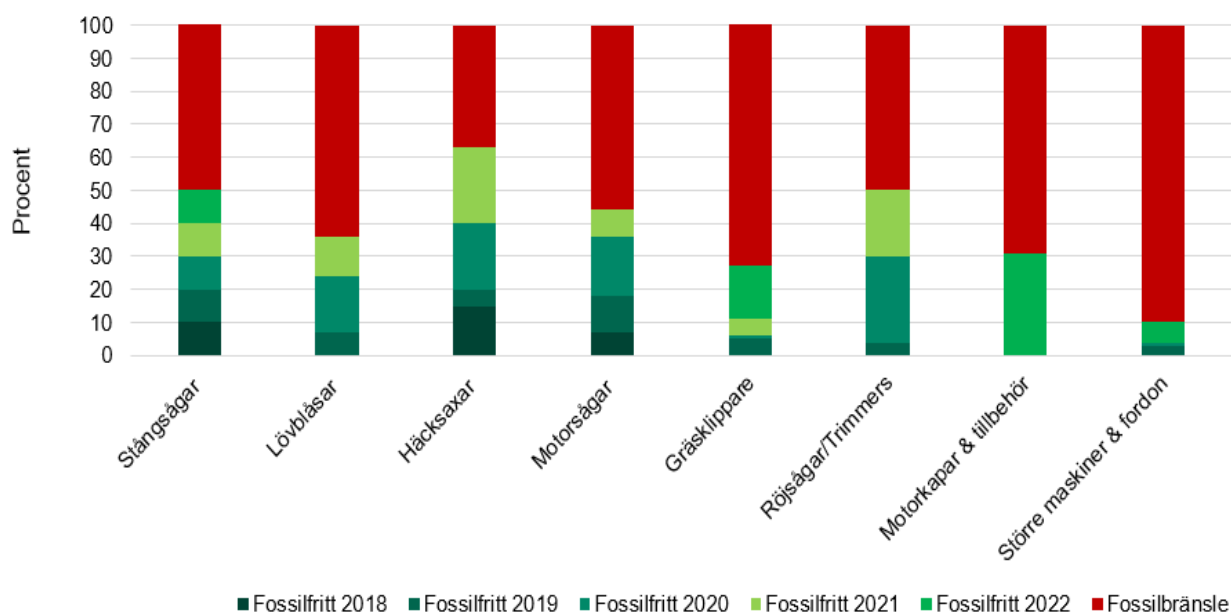

Bild 2. Exempel på nyinköpta batteridrivna maskiner.

Exempel på maskintyper som fortfarande till stor del är fossilt drivna är olika ogräsborstar, större lövblåsar, jordfräsar och slätterbalkar. Förvaltningen fortsätter att undersöka vilka alternativ som finns och testar kontinuerligt hur de fungerar för olika arbetsuppgifter.

Nuvarande andel fossilfria maskiner genom Holmens förråd

Under 2022 har förvaltningen köpt in totalt 111 maskiner genom förrådet på Holmen. Av dessa var 76 batteridrivna och 35 drivs på alkylatbensin. Beroende på vilka beslut tas om takten maskinerna ska bytas ut så tror förvaltningen att denna typ av maskiner har god chans att vara både fossilfritt drivna och mestadels utsläppsfria till år 2025.

Angående takten i omställningen till elektrifierade arbetsmaskiner så saknas ännu kunskap om när i en maskins livscykel det är miljömässigt bättre att byta ut en fossilt driven maskin till en ny eldriven. Givna fördelar för närmiljön finns men helhetsbilden är komplex. Förvaltningen har en historia av att ta hand om sina maskiner och uppnå en lång livslängd. Det brukar vara ett klokt tankesätt när det kommer till hela klimat- och miljöpåverkan. Med det i åtanke kommer elektrifieringen antagligen inte göra några stora och snabba språng utan vara kontinuerlig under åren. Det som är viktigt att hålla fokus på är nya alternativ och ha en god omvärldsbevakning för att säkerställa att vi alltid utmanar i att testa nya alternativ.

Tyngre maskiner

Vad gäller tyngre maskiner och special-maskiner så går utvecklingen långsammare och kostnadsskillnaden är större vid inköpen. En dialog med beställare om utbud och kostnader har genomförts under året och både utförare och beställare uttrycker en vilja att öka användningen av elektrifierade maskiner där de nu finns tillgängliga.

Bild 3. Batteridrivna grävare på projekt vid Berzeliigatan.

Fokuset på elektrifiering av arbetsmaskiner är fortsatt högt och förvaltningen har arbetat för att kunna ligga i framkant vad gäller att börja använda de nya alternativ som blir tillgängliga inom anläggningsprojekt. Under 2022 utförde vi ytterligare maskintester inom ramen för *Electric Worksite* som är en testarena fokuserad på elektrifiering av arbetsmaskiner inom ElectriCity. Vid anläggningsarbeten på Peabgatan så testades en batteridrivna 15-tons grävmaskin med gott resultat. Fler tester kommer att genomföras under 2023.

Som exempel på lyckad elektrifiering av tyngre maskiner kan leveransen under året av tre nya sopmaskiner nämnas. Dessa maskiner är nu ute i drift inom skötseluppdraget och bidrar till en bättre stadsmiljö och lägre utsläpp.

Vad gäller inköp av tyngre maskiner under 2022 så har förvaltningen fortsatt att välja de fossilfria alternativ som är tillgängliga. Samtliga nytillkomna maskiner är fossilfritt drivna.

Öka andelen maskiner som drivs med HVO100

För att nå målet om en fossilfri maskinpark är drivmedlet HVO100 en viktig del. Elektrifieringen kommer troligtvis inte vara helt framme vad gäller tyngre maskiner till 2025 och då kommer drivmedel med lägre klimatpåverkan att vara vitala för att nå önskade utsläppsminskningar.

Under året har förvaltningen arbetat med att kartlägga vilka maskiner som är godkända för detta drivmedel. Tyvärr har det i vissa fall visat sig vara svårt att få ett godkännande från leverantören men fler maskiner har under året kunna köras på HVO100. Ser man till mängden bränsle som går åt till större arbetsmaskiner så är det mycket viktigt att de som är godkända för HVO100 tankas med detta. Trots uppföljning och information under året så tankas ännu inte alla maskiner rätt.

Ett gott exempel på god utveckling är att traktorerna som utför vinterväghållning i egen regi enbart tankas med HVO100 och att verksamheten på Holmen fått tillgång till en egen tank med

drivmedlet för att lättare kunna tanka. Vi hoppas det medför fortsatt ökning av tankningar under kommande år.

Under året köpte förvaltningen in tre stycken eldrivna maskiner och fyra stycken som drivs på HVO100.

Framtidsfrågor

Verksamheten behöver en helhetsbild vad gäller arbetsmaskiner för att kunna följa utvecklingen mot en fossilfri maskinpark. Planen är att alla maskiner som går ska samordnas och hyras ut via internt förråd. På det sättet fås bättre statistik och arbetet mot fossilfritt kan ta ytterligare steg. Vid samlokalisering till Ringön finns ett utmärkt tillfälle att få lokaler anpassade för detta. En sådan samordning skulle också kunna öka nyttjandegraden av maskinerna vilket är en stor miljövinst.

Förvaltningen ser också behov av att skapa ett internt nätverk för att öka takten i arbetet för fossilfria alternativ. En sådan gruppering skulle kunna koppla ihop skötsellag för ökat erfarenhetsutbyte, ge förrådet nya vägar att testa och informera om utbudet och få ytterligare dialog med leverantörer för effektiv omvärldsbevakning och kunna fungera som ingång för bättre samarbete med andra viktiga samarbetspartners inom och utom Staden. Detta skulle förhoppningsvis innebära bättre framdrift i utbytet av maskiner inom både skötsel och anläggningsuppdragen.

Vad gäller de tyngre maskinerna inom anläggningsprojekt så arbetar förvaltningen med att öka efterfrågan på eldrivna alternativ när maskiner hyrs in till projekt. Under nästa år hoppas vi ta fram ett nytt avtal för att öka utbudet ytterligare och få ned priserna från dagens nivåer.

För att verkligen göra skillnad på utsläppen från tyngre maskiner så behöver utvecklingen av utsläppsfria maskiner komma längre än idag. När vi ser dessa alternativ på tyngre grävmaskiner (15-ton och uppåt) så kommer utsläppen att kunna sjunka i snabbare takt. Dock är det några år framåt i tiden.

Minskat och bättre sorterat avfall

Förvaltningen hanterar mycket avfall, både från medborgare i det offentliga rummet, material från våra skötseluppdrag och bygg- och rivningsavfall i våra anläggningsprojekt.

Säkerställa sortering av bygg- och rivningsavfall i alla anläggningsprojekt

Det avfall som uppstår vid anläggningsprojekt är det avfallsslag som är viktigast för förvaltningen att minska och sortera. Det är ett avfall som vi har full rådighet över.

Vid interna revisioner i projekt så visar verksamheten brister i hur man följer gällande lagstiftning som tydligt anger att trä, mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten, metall, glas, plast och gips ska sorteras ut.

Detsamma gäller vid stickprov på projekt anlitade av underleverantörer.

Bild 5. Bygg- och rivningsavfall som borde materialåtervinnas i container för brännbart avfall.

Minskat och bättre sorterat avfall från evenemang

Förvaltningen har under året arbetat för att minska avfallet från evenemang och få det avfall som uppstår bättre sorterat för ökad materialåtervinning.

I de evenemang som förvaltningen själv har genomfört så är de numer i stort sett avfallsfria i den mån att det inte delas ut produkter till allmänheten eller använder engångsprodukter. En stor förändring har skett mot hur evenemangen brukade genomföras. Detta har mottagits väl av besökare då vi kommunicerat hur vi tänker.

För tillfälliga upplåtelser av mark för evenemang så finns *Anvisning för avfallssnåla evenemang* med när avtal skrivs. Anvisningen innehåller en tidsplan för hur olika evenemang på stadens mark ska vara utformade för att nå upp till satta miljömål.

Förutom ett evenemang under året så var dock avtalen påskrivna innan pandemin satte stopp för sammankomster. Detta betyder att anvisningen och resultatet av den först kan följas upp nästa år då de kommer finnas med som underlag i avtalen.

Bild 6. Avfallsgenererande folksamling i Trädgårdsföreningen.

Steg har tagits för bättre möjlighet att källsortera besökares och arrangörers avfall under året. För att minska mängderna avfall som uppstår behövs ytterligare utveckling av tjänster och produkter. För att gynna nya lösningar så behövs fortsatt samarbete med alla bolag och förvaltningar inom Staden som upplåter mark till eller genomför egna evenemang. Mer

uppföljning och dialog med arrangörer förväntas i framtiden och tillsammans skapas nya kreativa lösningar som minskar mängden avfall.

Framtidsfrågor

Bygg och rivningsavfall

För att säkerställa fullgod sortering av detta avfall så krävs större medvetenhet av både beställare och utförare. Även om lagar finns om sortering som alla utförare har att följa så skulle det hjälpa om beställaren alltid är tydlig med vad som ska sorteras på plats och följer upp detta.

Ökat samarbete med avfallshämtaren om vilka behov som finns i respektive projekt behöver nås för att få de lösningar som fungerar väl utifrån platsen.

Ökat återbruk

Under 2022 har arbetet om hur vår verksamhet ska öka andelen återbrukade material och produkter i både skötsel och anläggningsuppdrag fortgått. I dagsläget finns det stor potential att öka återbruket, exempel på det är sten av olika slag, skyltmaterial och växtmaterial.

För att kunna öka dessa flöden, som sparar både miljö och skattepengar, så behövs bättre digitala verktyg. I dagsläget använder förvaltningen Tage men det är inte inriktat på de typ av produkter och material som uppstår i verksamheten. Under året har vi förtydligat och kommunicerat kring våra möjligheter att lämna sådant vi själva inte återanvänder till Återbruket Alelyckan. Det bör kunna öppna nya cirkulära flöden för fler saker att återanvändas som idag går förlorat.

Bild 7. Stenlager på Ringön för återbruk

Bild 8. Nylagd stensättning i park.

För att öka återbruket inom anläggningsprojekt så behöver de nya verktygen innehålla enkla lösningar för inventering vid uppstart och beställaren måste aktivt efterfråga återbrukslösningar redan i planeringsfasen. En tidig inventering kan ge underlag till beställaren att ta med vid utformandet. I kommande ny organisation behövs en ny återbruksfunktion som stöttar projektledare och ansvariga inom skötseln att hitta vägarna framåt. Kunskapshöjande insatser för berörda funktioner behöver genomföras.

Under 2022 har vi flera goda exempel på återbruk inom förvaltningen. Som exempel kan nämnas nya kontorsytor på Ävägen som inreddes med en hög andel renoverade möbler och återanvänd utrustning.

Minskad påverkan från verksamhetens tjänster

Minskad miljö- och klimatpåverkan från produkter och material

För att minska påverkan från material och produkter behövs en bred samverkan mellan många funktioner och yrkesgrupper. Beställare behöver kunskap om vilka alternativ som finns och utförare behöver tydliga riktlinjer om att bygga med mindre miljö- och klimatpåverkan. För att detta ska ske behöver också verktyg komma på plats och inköpsavtalen behöver erbjuda dessa alternativ. Stadens mål är 50% lägre klimatpåverkan från byggnation och anläggning år 2025 och 90% lägre år 2030. Detta kommer kräva en stor framtida omställning i hur vi utför våra anläggningsprojekt.

Under året har vi sett goda exempel på vad som kan göras för att nå lägre påverkan. Inom etapp 2 av renoveringen av Packhuskajen så har stora klimatbesparingar kunnat nås vid val av material och i hur anläggningen utformas. Vid anläggande av Färjenäsparken har val av material och återbruk bidragit till hållbara lösningar, klimatkalkyler har börjats ta fram för att få mer kunskap om vart påverkan finns, dialog med beställare har genomförts om målen och de alternativ som finns idag.

Intresset är stort att fortsätta utforska hur omställningen mot framtidens byggande ska gå till och nya steg kommer tas i den nya organisationen. Klimatberäkningar kommer att få göras och bra verktyg för att följa påverkan i projekten kommer behöva tas fram.

Hur vi når upp till förvaltningens miljömål

Våra indikatorer visar på trender och pekar på åt vilket håll vi är på väg och ger oss också en chans att mäta vilket resultat våra insatser ger. Nedan ser du en bedömning om hur vi når upp till målen som vi hade under 2022.

De flesta av målen är långsiktiga, bedömningen ger en bild av hur förvaltningen i skrivande stund anses ligga till mot de satta målen.

= God chans att nå målet eller har uppnått målet.

= Åtgärder görs för att nå målet.

= Långt ifrån att uppnå målet.

Verksamhetens mål 2022	Bedömd status
Hållbar kemikalieanvändning	
Att få in samtliga produkter som verksamheten använder i Chemsoft.	
Minska totala antalet kemikalieprodukter vi använder med minst 5% per år.	
Inga cancerframkallande eller hormonstörande kemikalier används.	
Minskade utsläpp från våra fordon	
Fossilfri fordonsflotta 2023.	
Tanka HVO i alla godkända fordon.	

Minskade utsläpp från våra arbetsmaskiner	
Fossilfri maskinpark 2025.	
Öka andelen maskiner som drivs med HVO100.	
Minskad påverkan från verksamhetens tjänster	
Minskad miljö- och klimatpåverkan från produkter och material.	
Minskat och bättre sorterat avfall	
Säkerställa sortering av bygg- och rivningsavfall i alla anläggningsprojekt.	
Minskat och bättre sorterat avfall från evenemang.	
Höjd miljökompetens hos anställda	
Öka medarbetarnas miljökompetens.	

Hållbar kemikalieanvändning

Förvaltningen har kommit på god väg mot en hållbar kemikalieanvändning men ännu finns mycket kvar att göra. Bland annat behöver styrning av inköp förbättras och ansvariga se till att framtagna rutiner följs.

Minskade utsläpp från våra fordon

Med gjorda inköp av nya fordon under året så är chansen god att vi enligt definitionen har en fossilfri fordonsflotta under 2023. Fortsatt arbete med att tanka fossilfritt behövs.

Minskade utsläpp från våra arbetsmaskiner

Andelen tyngre maskiner som drivs på el och HVO100 ökar och förvaltningen är aktiva i att göra val vid inköp för att nå målet. Dock saknas lösningar för vissa maskintyper. Vad gäller mindre maskiner är utvecklingen god. Om målet nås till år 2025 är beroende både av marknadsutvecklingen och av beslut om takten i utbytet.

Minskad påverkan från verksamhetens tjänster

Försök har gjorts att höja kunskapen för att uppnå mindre påverkan från produkter och material som förvaltningen använder. Goda exempel finns men verktyg och systematik anses ännu saknas.

Minska och bättre sorterat avfall

Vad gäller sortering av bygg- och rivningsavfall så sker god sortering på flertalet anläggningsprojekt men bedömningen är att avvikelser sker både i vilka material som sorteras ut och att det i flera fall saknas både kunskap om gällande lagar, engagemang, tydliga krav från beställaren och praktiska lösningar för en helt fungerande sortering.

Mängden avfall som uppstår vid evenemang är svårt att fastställa. Kommande lagar inom framför allt engångsprodukter bör medverka till en minskning de kommande åren. Anvisningen som är framtagen inom Staden har på grund av inställda evenemang under 2020/21 ej fullt ut börjat användas. Förvaltningens egna evenemang bedöms generera mindre avfall då åtgärder vidtagits under året. Avfallssorteringen vid evenemang anses ha förbättrats där förvaltningen kunnat styra detta.

Höjd miljökompetens hos anställda

På grund av inställda gemensamma miljöutbildningar så har förvaltningen detta året missat chansen att sprida kunskap om förvaltningens egna arbete och visat på vilka möjligheter som finns för att nå målen. Vissa mer specifika utbildningar har skett och viktiga dialoger i mindre grupper och vid stödbesök har fortsatt.

Avvikelser under året

En verksamhet med så stor bredd som Park- och naturförvaltningen har innebär många lagar att förhålla sig till, tillstånd att söka och leva upp till, samt både planerade och oplanerade tillsynsbesök.

Under 2022 har både interna och externa tillsynsbesök skett. Miljöstödet har besökt flertalet av arbetsplatserna vilket lett till att avvikelser kunnat hittas och åtgärdas. Detta arbetssätt har lett till förbättringar.

Bara en del av de avvikelser som troligtvis uppstår i verksamheten rapporteras in. Detta tyder på brister i efterlevnad av framtagna rutiner. Under året har bland annat nedanstående avvikelser noterats.

Den vanligaste förekommande avvikelsen under året är läckage från fordon och maskiner och felaktiga inköp av kemikalier. Under året har det också uppdagats att verksamheten använt ej godkänt salt för ogräsbekämpning, det har under året bytts ut mot bekämpning med ättika.

Ett flertal av arbetslagen inom avdelningen Arbetsmarknad har under året inte inkommit med inventering av sina kemikalier inom utsatt tid. Flera har inte inkommit alls.

Samordning av de vanligaste förekommande kemikalierna har inte fungerat fullt ut. Beslut om detta tog hösten 2020 men ännu förekommer produkter som skulle bytts ut i verksamheten.

Verksamheten har fortfarande brister i att följa antagna rutiner för vilka kemikalier som ska köpas in. Vid flera tillfällen har andra produkter upptäckts. Personer som inte är utsedda beställare köper utanför upphandlade leverantörer vilket innebär risker för både miljö och hälsa.

En verksamhet som haft tillsyn av Miljöförvaltningen har avvikelse på grund av ej godkänt avlopp.

Avvikelser mot antagen rutin för inköp av livsmedel har förekommit under året.

Revision av miljöledningssystemet

Under 2022 så genomfördes en revision av hur väl förvaltningen lever upp till Stadens anvisning för systematisk miljöledning.

I jämförelse med andra förvaltningar och bolag inom grupperingen för samhällsplanering så låg förvaltningen i ett mellanläge där vi delvis lever upp till Stadens anvisning.

Grupp	Verksamhet	Helhets- bedömning	Skapa förut- sättningar	Planera	Genomföra	Följa upp	Förbättra och utveckla
-------	------------	-----------------------	----------------------------	---------	-----------	-----------	---------------------------

Samhällsplanering	Stadsbyggnadskontoret						
	Fastighetskontoret	N	N	N	N	N	N
	Trafikkontoret	D	J	D	D	N	N
	Park- och naturförvaltningen	D	D	D	D	J	D
	Idrotts- och föreningsförvaltningen	J	J	J	J	J	J
	Älvstranden Utveckling	D	D	D	D	D	D
	Göteborgs Stads Parkering	J	J	J	J	J	J
	Göteborgs Spårvägar	D	D	J	D	D	D

Park- och naturförvaltningen
miljo@ponf.goteborg.se

Barnbokslut 2022

Park- och naturnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Icke diskriminering	4
3 Barnets bästa.....	5
4 Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling.....	6
5 Barns rätt till delaktighet.....	7
6 Barnkonventionens övriga artiklar	8

1 Inledning

I barnbokslut 2021 identifierade förvaltningen två viktiga utvecklingsområden, dels att genomföra grundutbildningar för anställda inom förvaltningen för att öka kunskapsnivån om barns rättigheter, dels att se över befintliga rutiner, riktlinjer och andra stödjande dokument där ett barnrättsperspektiv behöver arbetas in. Genom en ökad kunskap om barns rättigheter och barnkonventionen kan ett barnrättsperspektiv genomsyra förvaltningens arbete och barns rättigheter tillgodoses på ett bättre sätt.

Förvaltningens samordnare för barnrättsfrågor har genomgått Sveriges kommuner och regioners utbildning i barnkonventionen samt barnstrategutbildning.

2022 togs Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022-2030 fram, i planen finns barnrättsperspektivet inarbetat.

2 Icke diskriminering

Park- och naturförvaltningens uppdrag har varit att planera, bygga, sköta och aktivera hållbara livsmiljöer som parker, naturområden, stadsrum, lekplatser och badplatser och anläggningar var en viktig del i stadens uppdrag att bidra till jämlika livsvillkor i Göteborg. Förvaltningen har flera styrande dokument där barns rättigheter omhändertas Dessa dokument kommer att inarbetas i den nya stadsmiljöförvaltningen.

Förvaltningens riktlinje för jämlikhetsarbete i parker, naturområden och stadsrum värnar om individens tillgång till park- och naturområden. Park- och naturområden är särskilt betydelsefulla för barn och ungdomar och det finns ett samband mellan aktivitetsnivå och tillgång till närliggande lekplatser och park- och naturområden. Områdena är även socialt viktiga för barn och ungdomar.

Riktlinjen för lekplatser utgår ifrån att Göteborg ska vara en lekvänlig stad - för alla. Riktlinjen utgår från fem principer: lekplatser ska vara *nära* vilket innebär att alla ska ha närhet till en lekplats, de ska vara till *för alla*, de ska vara *utvecklande och stimulerande* och därmed tilltala alla åldrar oc hlekplatserna ska även vara *säkra* och *hållbara*.

Utifrån de ovan nämnda riktlinjerna har förvaltningen använt kvalitativa data i form av till exempel adresspunkter, för att genomföra närhetsanalyser och undersöka alla barns närhet till parker, lekplatser samt bostadsnära natur.

Förvaltningen har även arbetat utifrån Göteborgs Stads plan för en jämlik stad där målet är att öka jämlikheten i Göteborg genom att skapa likvärdiga livsvillkor för alla göteborgare oavsett till exempel socioekonomisk status, ålder och funktionsnedsättning.

3 Barnets bästa

Förvaltningen har arbetat tillsammans med stadsbyggnadskontoret vid till exempel detaljplanering där förvaltningen gett synpunkter till den barnkonsekvensanalys som stadsbyggnadskontoret upprättar. Barnkonsekvensanalysen lyfter fram de frågor som är relevanta för barn och unga på ett systematiskt sätt och bidrar till ett förbättrat beslutsunderlag i olika planeringsskeden utifrån ett barnrättsperspektiv.

Förvaltningen har även arbetat även med grönstrukturutredningar där en analys genomfördes utifrån riktvärden i förvaltningens riktlinje för lekplatser. Förvaltningen analyserar i utredningen barns tillgång och närhet till lekplatser, parker och naturområden där målet är att alla barn ska ha närhet till dessa platser.

I förvaltningen tjänsteskrivelser ingår barnrättsperspektiv i den sociala dimensionen.

4 Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling

Förvaltningen har arbetat för att alla barn ska ha närhet till en lekplats, park och naturområden vilket medför positiv inverkan på barns utveckling och hälsa. Stadens lekplatser ska vara utvecklande och stimulerande och innehålla många upplevelsevärden som stimulerar till fantasi, kreativitet, fysisk aktivitet, lärande och möten. Genom att förvaltningen har arbetat med utomhuspedagogik, snorkelleder, skolskogar och barfotaslingor och kontinuerlig aktivitet på bemannade lekplatser, möjlighet att själv lära sig plantera eller få närkontakt med djur har förvaltningen förmedlat kunskaper och upplevelser.

Förvaltningen har även arbetat med att skapa förutsättningar så att det finns bemannade platser inom staden där vissa är inriktade mot mer socioekonomiskt utsatta områden.

Under 2022 färdigställdes en bygglekplats i Hjällbo

Förvaltningen har samarbetet med flera samverkanspartner för att se till att alla barn får sina rättigheter tillgodosedda samt för att skapa ett helhetsperspektiv, till exempel har park- och naturförvaltningen samverkat med fastighetskontoret vid finansiering av exploateringsprojekt av t.ex. lekplatser. Samverkan har skett exempelvis med lokalförvaltningen vid samnyttjande av mark när förskolor och skolor behövt mark för sin verksamhet.

Förvaltningen ser samverkan som en viktig del i arbetet med att säkerställa barns rättigheter utifrån barnkonventionen.

5 Barns rätt till delaktighet

För tredje året skapades barnens växthus i trädgårdsföreningen för att hylla barns rätt att få leka, läsa och växa. Trädgårdsföreningens växthus förvandlas till en plats fylld med aktiviteter för alla barn. I förvaltningens arbete med Barnens växthus tillfrågades en referensklass om deras önskemål gällande bland annat gestaltning av och aktiviteter i växthuset. Förvaltningen bjöd sedan in barnen för att få ta del av det projekt som skapats utifrån deras önskemål. Förvaltningen såg därmed till att återkoppling skedde till de barn som deltagit vilket anses betydelsefullt när barn åsikter inhämtas.

Förvaltningen har även tillfrågat barn exempelvis vid utformningen av nya lekplatser och parker för att inkludera barn i utvecklingen av staden och låta deras tankar och önskemål få vara med och styra skapandet av nya platser.

Inhämtning har skett genom såväl öppna som riktade dialoger med barn.

Förvaltningen ser dock ett behov av att möjliggöra barns rätt till delaktighet i större utsträckning och identifierar artikel 12 som ett prioriterat område.

6 Barnkonventionens övriga artiklar

Artikel 31 i barnkonventionen om barns rätt till vila, fritid, lek och rekreation är en artikel som varit central i förvaltningens arbete. Förvaltningen har arbetat för att alla barn ska ha rätt till en god fritid i staden där barn ska uppmuntras till lek och utveckling.

Artikel 23, barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället är en rättighet förvaltningen har arbetat inom området för en jämlikstad och där stadens lekplatser och parker ska vara till för alla.

Rapport - utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll 2022

Park- och naturnämnden

Innehållsförteckning

1 Anvisning.....	3
1.1 Utgångspunkter.....	3
1.2 System och förhållningssätt.....	3
1.3 Effektivitet.....	3
1.4 Påståenden i mallen	3
1.5 Arbetsgång.....	3
2 Kommentarer till Frågor	4
2.1 Kultur.....	4
2.2 Planering och uppföljning.....	4
2.3 Riskbaserad styrning.....	5
2.4 Åtgärder och förbättringsarbete	5
3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten.....	7

1 Anvisning

1.1 Utgångspunkter

1.2 System och förhållningssätt

1.3 Effektivitet

1.4 Påståenden i mallen

1.5 Arbetsgång

2 Kommentarer till Frågor

2.1 Kultur

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Ledningen på samtliga nivåer visar med sitt personliga agerande att det är en självklarhet att följa förhållningssätt, regelverk och överenskomna arbetssätt.	 Tillräckligt effektiv hantering Förvaltningen anser att detta är ett viktigt område och det är ett ständigt pågående arbete. Många gemensamma strukturer och arbetssätt är på plats men behöver fortsatt implementeras i alla led även i de nya förvaltningarna inom stadsutveckling.
Ledningen på samtliga nivåer har arbetssätt för att identifiera och skapa en medvetenhet om situationer där det finns risk för oetiskt eller oönskat beteende och vidtar åtgärder för att minska risken för att sådana händelser inträffar.	 Styrka Risk för oegentligheter har hanterats i förvaltningsledningen och finns med i internkontrollplanen kopplat till inköp och upphandling. Utbildningar har utförts för samtliga chefer angående jäv och oetiskt beteende
Ledningen på samtliga nivåer uppmuntrar till tidig och öppen dialog och verkar därmed för ett gott kommunikativt klimat i organisationen. Det som är betydelsefullt för medarbetarens arbete och förståelse för sammanhanget har en självklar plats i återkopplingen från ledningen.	 Styrka Det finns fokus på chefs- och ledarskapsfrågor. Ett program där alla chefer genomgår <i>Utvecklande ledarskap</i> har genomförts samtidigt som ett aktivt arbete med ledningsutveckling genomförts på förvaltnings- och avdelningsnivå. I dessa program är ledningskommunikation och frågor om öppenhet och kultur en viktig ingående del. Cheferna utvärderas utifrån utvecklings- och tillitsbaserat ledarskap.

2.2 Planering och uppföljning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Arbetssätt finns på plats för att nämnden/styrelsen ska erhålla relevant information för att kunna ta sitt ansvar i planeringen av verksamheten.	 Styrka Hantering av såväl planering som uppföljning är transparent och dialogen mellan nämnd och förvaltning sker vid dialogdagar, presidiummöten, nämndsammanträden, gemensamma temadagar/studiebesök.
Organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera och ta hänsyn till behov och förväntningar hos den verksamheten riktad sig till. Informationen och insikterna arbetas in i planeringen för nästa period.	 Tillräckligt effektiv hantering Förvaltningen har ett systematiskt arbetssätt när det gäller synpunktshantering dock behöver kommunikationen i återkopplingen av synpunkterna utvecklas.
Uppföljningen fokuserar på det som är väsentligt för att bedöma måluppfyllelse och förmåga att utföra grunduppdrag. Rapporteringen från uppföljningen från samtliga nivåer förmedlar på ett tydligt sätt de viktigaste slutsatserna.	 Styrka Förvaltningen följer upp målen tre gånger om året i stadens uppföljningssystem. För att på ett tydligt sätt följa utvecklingen av arbetet med grunduppdraget har förvaltningen tagit fram mål och strategier för grunduppdraget.
Organisationen håller en stringent linje i planering, genomförande, uppföljning	 Styrka

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
och utveckling och påbörjar ny cykel med slutsatser och lärdomar från perioden innan.	Förvaltningen har en systematik på plats för sin planerings- och uppföljningsprocess som följer stadens styrmodell. Som ett första steg i planeringsprocessen ingår en omvärlds-/nulägesanalys på olika nivåer för att identifiera kundernas och verksamhetens behov. Detta blir sedan tillsammans med årsuppföljning och aktuell budget underlag för att identifiera de behov och utmaningar som nämnden vill lyfta i verksamhetsnomineringen inför nästkommande år.

2.3 Riskbaserad styrning

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Ledningen på samtliga nivåer arbetar aktivt med riskhantering utifrån lagar, verksamhetens mål, skyldigheter och uppdrag. Högsta ledningen har urskilt och sammanställt verksamhetens viktigaste risker i en samlad riskbild som också beskriver hur riskerna åtgärdas utifrån vad som är påverkbart och vad som går att åstadkomma inom befintliga ramar.	 Tillräckligt effektiv hantering Förvaltningen gör en riskbedömning på olika nivåer i organisationen. Med riskbedömningen som underlag tas en samlad riskbild fram. Denna analyseras och resulterar i nämndens internkontrollplan.
Utifrån den samlade riskbilden har organisationen tagit fram en internkontrollplan. Den innehåller ett urval områden, processer och moment som är viktiga att granska för att kunna bekräfta att redan beslutade åtgärder eller kontroller fungerar som det är tänkt.	 Tillräckligt effektiv hantering Detta är ett utvecklingsområde som förvaltningen arbetar med.

2.4 Åtgärder och förbättringsarbete

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
Arbetssätt för att hantera allvarliga avvikelser och brister utan dröjsmål är väl förankrade hos medarbetare och chefer. Brister och avvikelser som uppstår rapporteras t.ex. omgående till närmast överordnad eller motsvarande.	 Styrka Avvikelsehantering finns i förvaltningen när det gäller större projektet och ekonomi. De större projekten i förvaltningen redovisas i nämnden. I utvecklingen av verksamhetens processer ingår det att utveckla avvikelsehanteringen.
Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att organisationen analyserar brister och problem för att förstå och åtgärda grundorsaken till att de uppstår. Högsta ledningen ser till att brister och problem som är särskilt allvarliga, som återkommer eller som förekommer inom flera verksamheter tas om hand i förbättringsarbetet.	 Styrka Processarbetet i verksamheterna belyser var i processen brister och problem uppstår och kan därmed hanteras genom att förändra arbetssätt och effektivitet. Detta är ett arbete som pågår och kommer att utvecklas i samband med de nya förvaltningarna.
Ledningen på samtliga nivåer säkerställer att förbättringsarbete och verksamhetsutveckling bedrivs utifrån behov och upplevelser hos dem verksamheten riktar sig till.	 Styrka I förvaltningens planeringsarbete är utgångspunkten att planera och utföra uppgifter för dem vi är till för men det finns ett behov av att vidareutveckla systematiken i en samlad analys och erfarenhetsåterföring i organisationens verksamhetsplanering.
Organisationen följer uppmärksamt	 Styrka

Frågor	Svarsalternativ och kommentar
utvecklingsarbete och förbättringar för att effekterna ska bli som det är tänkt. Syftet är att snabbt kunna justera eller komplettera åtgärderna för att få ut större nytta, men också att avsluta det som inte visar sig fungera så snart som möjligt.	Uppföljningen av beslut och åtgärder är god men det finns behov av systematik för att det tydligare ska gå att utvärdera vilka insatser som bidragit till vilka resultat, och därmed också värdera vad som behöver utvecklas och vad som eventuellt kan göras mindre av. Ett processorienterat arbetssätt med en systematik för kontinuerligt förbättringsarbete är målsättningen. Flera processer är beskrivna och några processteam är uppstartade och aktiva, där ett arbete med ständiga förbättringar inom processen ingår.

3 Sammanfattande bedömning - Till Årsrapporten

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll fastställer att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten. Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt. En rapportmall har tagits fram där en utvärdering görs utifrån fyra perspektiv: kultur, planering och uppföljning, riskbaserad styrning samt åtgärder och förbättringsarbete.

Sammanfattning

Huvudsakligen bedömer förvaltningen att det finns en tillräckligt effektiv hantering av processerna inom styrning, uppföljning och kontroll och att förvaltningen har en styrka inom flera områden. Detta uppnår förvaltningen genom att arbeta utifrån ständiga förbättringar. Arbetet kommer tas vidare i de nya förvaltningarna för stadsutveckling.

Rapporten som helhet bifogas årsrapporten.